

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Освітня програма	11515 Маркетинг
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	075 Маркетинг

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	11515
Назва ОП	Маркетинг
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	075 Маркетинг
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Ковшова Ірина Олегівна, Ніколаєв Дмитро Петрович, Легеза Дарья Георгіївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	01.03.2021 р. – 03.03.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/075-Samoo-marketing.pdf
Програма візиту експертної групи	http://bit.ly/38lCTdi

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Під час роботи експертної групи у Державному вищому навчальному закладі “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” (надалі ЗВО) недостовірних відомостей у поданих для акредитації документах не виявлено. Експертами не було встановлено фактів про фіктивність освітнього процесу. Керівництво ЗВО та гарант освітньої програми (надалі ОП) сприяли організації своєчасного та якісного проведення акредитації відповідно до затвердженої програми. На сайті ЗВО своєчасно була розміщена інформація про програму проведення акредитаційної експертизи та про організацію відкритої зустрічі для всіх бажаючих. Відповідно до сформованого запиту, ЕГ надані для ознайомлення всі необхідні документи, що підтверджують дані звіту про самооцінювання та є доказовою базою для обґрунтування висновків ЕГ. Освітній процес за ОП “Маркетинг” першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у ЗВО здійснюється відповідно до Закону України “Про вищу освіту” та діючих Положень ЗВО (<http://bit.ly/3qBbD1x>). Вся необхідна інформація щодо організації освітнього процесу та реалізації ОП “Маркетинг” знаходиться у публічному доступі та спрямована на пошук напрямків удосконалення з урахуванням потреб ринку та вимог різних груп стейкгоल्дерів. Під час проведення акредитації ОП “Маркетинг” за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”, ЕГ встановлено, що ОП відповідає стандарту вищої освіти за спеціальністю 075 “Маркетинг” відповідного рівня вищої освіти, діючим нормативно-правовим актам МОН України щодо провадження освітньої діяльності та внутрішнім нормативним документам ЗВО, які стосуються організації освітньої діяльності в рамках даної ОП. Загальне враження від ОП «Маркетинг» є позитивним.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Цілі ОП та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позиції заінтересованих осіб на основі співпраці. У ЗВО передбачена можливість проходження виробничої практики за межами України та затверджено положення, що регламентує впровадження дуальної форми навчання. У ЗВО існує практика розробки щорічних інструкцій щодо вступу до університету і протягом навчання здобувачів, що викладені доступною для молоді мовою та містять посилання на законодавчі акти і внутрішню нормативну інформацію. На ОП реалізована практика співпраці з міськими та обласними органами влади через участь у міських проектах, що посилює рівень оволодіння практичними компетенціями. Керівництвом запроваджено інноваційний механізм стимулювання працівників (іменні нагороди) та студентів (іменні стипендії). Система забезпечення якості ЗВО розроблена відповідно до вимог ДСТУ ISO 9001:2015 «Системи управління якістю. Вимоги» та ДСТУ ISO 19011:2012 «Настанови щодо здійснення аудитів систем управління».

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Попри існуючі комунікації та співпрацю з органами міської влади, у цілях ОП «Маркетинг» не задекларовано суспільну місію ЗВО в контексті спрямування освітнього потенціалу на розвиток і зміцнення регіону. Процедура і організаційне забезпечення обрання дисциплін з інших спеціальностей не є гнучкими. Потребують узгодження освітні компоненти ОП «Маркетинг» для формування логічної взаємопов'язаної системи відповідно до загальних і фахових компетентностей. Під час реалізації ОП своєчасно не оновлюється література, що погіршує якість викладання дисциплін, особливо маркетингового спрямування. Попри застосування ризикоорієнтованої моделі системи забезпечення якості, ЗВО має задіяти механізм своєчасного реагування на неузгодженості в ОП. Рекомендації: задекларувати в ОП суспільну місію ЗВО в контексті спрямування освітнього потенціалу на розвиток і зміцнення регіону; завершити формування механізму обрання дисциплін з інших ОП чи спеціальностей; сформувати більш чітку і логічну взаємопов'язану систему ОК освітньої програми для демонстрації досягнення заявлених цілей і ПРН; осучаснити та актуалізувати літературні джерела у силабусах дисциплін маркетингового спрямування; переглянути механізм своєчасного реагування системи забезпечення якості ЗВО на неузгодженості в ОП технічного характеру.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітньо-професійна програма (ОП) «Маркетинг» розроблена і затверджена у 2016 р. (Протокол Вченої ради ПНУ № 7 від 30.08.2016 р.). У 2019 р. ОП оновлено (Протокол Вченої ради ПНУ № 2 від 26.02.2019 р.) в контексті мети, особливостей та відмінностей програми, осучаснення стратегії навчання, освітніх компонент і результатів навчання. У 2020 р. ОП оновлено (Протокол Вченої ради ПНУ № 1 від 31.08.2020 р.) і осучаснено освітні компоненти. ОП має чітко сформульовані цілі щодо формування системи комплексних теоретичних знань та розвитку професійних компетентностей у сфері маркетингу, здатних забезпечити ефективне виконання випускником завдань маркетингової діяльності в системі управління підприємствами, установами, організаціями в умовах невизначеності ринкового середовища та фахового вдосконалення у контексті глобальних тенденцій розвитку та світових цінностей. У Стратегії розвитку ДВНЗ «ПНУ ім. В. Стефаника» на 2020-2027 рр. (протокол Вченої ради ПНУ №6 від 26.06.19р, <https://pnu.edu.ua/>) місією університету визначено поєднання трьох складових: надання якісних освітніх послуг, спрямованих на підготовку високопрофесійних фахівців; формування сучасного дослідницького університету – центру генерування інноваційних ідей та їх реалізації; спрямування освітнього та наукового потенціалу на розвиток і зміцнення регіону. Відповідно до аналізу зазначеної Стратегії розвитку встановлено, що цілі ОП «Маркетинг» відповідають місії, візії, стратегії ЗВО та корелюються зі спеціальністю, однак не декларують суспільну місію ОП в контексті спрямування освітнього потенціалу на розвиток і зміцнення регіону. Під час онлайн зустрічей з керівництвом ЗВО, гарантом ОП, науково-педагогічним персоналом, роботодавцями, встановлено важливість цієї ОП для регіону і ЗВО, особливо щодо реалізації комплексного маркетингового плану і розвитку бренду університету. Формування цілей ОП відповідно до місії та стратегії ЗВО підтверджено документально (ОП, стратегією розвитку ПНУ) та онлайн зустрічами 1, 2, 3, 6.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі ОП та програмні результати навчання сформовані після обговорення з різними заінтересованими сторонами. Для врахування позицій та потреб стейкхолдерів на офіційному сайті створено електронні скриньки, що забезпечують постійний зворотній зв'язок зі стейкхолдерами (<https://bit.ly/3c7fhdt>). Це підтверджено на зустрічі з працівниками структурних підрозділів ЗВО. Стейкхолдери мають можливість приймати безпосередню участь і обговорювати пропозиції щодо ОП на засіданнях кафедри менеджменту і маркетингу (<https://bit.ly/2O7mvGn>) та висловити власну позицію шляхом рецензування ОП. На підтвердження важливості ОП у регіональному контексті рецензентами виступили: міський голова м. Івано-Франківськ; депутат міської ради, радник міського голови м. Івано-Франківськ, голова ГО «Науково – аналітичний центр розвитку Івано-Франківської об'єднаної територіальної громади»; староста с. Підлужжя Івано-Франківської ОТГ; директор ТОВ «Івано-Франківський хлібокомбінат»; директор ТзОВ «Фірма «Надія». У період з 11.01.2021 по 15.01.2021 проведено онлайн опитування стейкхолдерів, у якому прийняли участь 27 студентів, 12 викладачів, 6 представників адміністрації, 19 випускників та 3 роботодавці (<https://bit.ly/3qk4z8n>). Зважаючи на пропозиції здобувачів ОПП доповнено ОК 6 «Психологія», ОК 44 «Соціологія», (Протокол № 9 від 11.04.19), ОК 52 «Теорія та практика переговорного процесу» (Протокол № 3 від 12.11.19), ОК 41 «Етика бізнесу» (Протокол № 9 від 22.05.20). Враховуючи рекомендації роботодавців і випускників ОП доповнено ОК 54 «Оцінка ефективності маркетингових рішень» і ОК 59 «Маркетинговий аудит» (пропозиції директора кав'ярні-крамниці «ЦАР-Хліб», Протокол № 9 від 11.04.19), ОК 5 «Правознавство» (пропозиція депутата міської ради, радника міського голови, голови громадської організації «Науково-аналітичний центр Івано-Франківської ОТГ», Протокол №10 від 09.06.20), ОК 51 «Реклама і стимулювання збуту» англійською мовою (пропозиція заступника директора ТОВ «Надія», Протокол № 10 від 09.06.20). Врахування позицій та потреб заінтересованих сторін підтверджено онлайн зустрічами з гарантом ОП, науково-педагогічним персоналом, здобувачами, роботодавцями і випускниками. Формування цілей ОП та ПРН з урахуванням пропозицій заінтересованих сторін підтверджено документально (Протоколи, результати опитування, дані з офіційної сторінки кафедри менеджменту і маркетингу) та онлайн зустрічами 1, 3, 4, 6, 7, 9, що свідчить про реальний характер залучення стейкхолдерів.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Програмні результати навчання ОП 2020 є ідентичними нормативному змісту Стандарту ВО за спеціальністю 075 «Маркетинг», галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (Наказ МОНУ №1343 від 05.12.18р.). При формулюванні цілей ОП та програмних результатів навчання враховано тенденції розвитку ринку праці Івано-Франківської області. У ОП зазначено, що цілями навчання є формування системи комплексних теоретичних знань та розвиток професійних компетентностей у сфері маркетингу, здатних забезпечити ефективне виконання випускником завдань маркетингової діяльності в системі управління підприємствами, установами, організаціями в умовах невизначеності ринкового середовища та фахового вдосконалення у контексті глобальних тенденцій розвитку та світових цінностей. У Стандарті ВО закріплено, що цілями навчання є підготовка бакалаврів маркетингу, які володіють сучасним економічним мисленням та відповідними компетентностями, необхідними для провадження ефективної маркетингової діяльності. У відомостях самооцінювання зазначено, що в області 8595 економічно активних підприємств (<https://bit.ly/3bj8xdl>) і за кількістю підприємств область займає 14–15 місця у рейтингах регіонів України (<https://bit.ly/3rlP3KA>). Під час

формулювання цілей та програмних результатів ОП враховано досвід аналогічних освітніх програм, а саме: а) вітчизняних – Львівського торговельно-економічного університету, Київського національного економічного університету ім. В. Гетьмана, Луцького національного технічного університету, Київського національного торговельно-економічного університету щодо змістовного наповнення ОК і перерозподілу обов'язкових і вибіркових ОК у ОП; б) університету економіки в Бидгощі (<https://bit.ly/2NXDH17>) щодо обміну досвідом і виконання спільних проєктів; Віденського економічного університету у Австрії щодо ведення бізнесу і підприємницької діяльності. Вітчизняний та іноземний досвід аналогічних ОП щорічно обговорюється на зборах ГО «Українська асоціація маркетингу», членами організації є два викладачі кафедри. Урахування тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці і регіонального контексту підтверджено онлайн зустрічами з гарантом ОП, керівництвом ЗВО і стейкхолдерами (роботодавцями, випускниками, представниками наукової спільноти), які підтримують зв'язки з ЗВО і приймають активну участь у формуванні цілей ОП та програмних результатів навчання. Формування цілей ОП та ПРН з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці і регіонального контексту підтверджено документально (дані аналітичних видань, угоди про співпрацю, дані з офіційної сторінки кафедри менеджменту і маркетингу) та онлайн зустрічами 1, 2, 3, 6.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП за окремими компонентами не повною мірою відповідає вимогам Стандарту ВО за спеціальністю 075 «Маркетинг», галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (Наказ МОНУ № 1343 від 05.12.18р.). Зокрема: а) у «Описі предметної області» не зазначено методи, методики, технології, інструменти та обладнання; б) у «Академічних правах випускників» не зазначено про можливість набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти; в) у «Обсязі освітньої програми бакалавра» не зазначено, що ЗВО має право визнати та перезарахувати не більше, ніж 120 кредитів ЄКТС, отриманих у межах попередньої ОП підготовки молодшого бакалавра для спеціальностей галузі знань 07 «Управління та адміністрування» і 051 «Економіка»; г) у «Формі атестації здобувачів вищої освіти» (у ОП «Система оцінювання») зазначено про захист бакалаврської роботи; д) у «Вимогах до кваліфікаційної роботи» (у ОП «Вимоги до кваліфікаційної роботи», «Атестація здобувачів») не зазначено, що кваліфікаційна робота може бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти, його підрозділу або розміщена в його репозитарії. У ОП формою підсумкової атестації здобувачів визначено захист бакалаврської роботи («Система оцінювання»), у вимогах до кваліфікаційної роботи – кваліфікаційна робота. Також, блок «виконання та захист кваліфікаційної роботи бакалавра» (структурно-логічна схема ОП) у навчальному плані (затверджений 31.08.20 р.) та переліку компонент ОП розділено на дві освітні компоненти, формами підсумкового контролю за якими є публічний захист: ОК 36 «Кваліфікаційна робота» (9 ЄКТС у ОП входить до обов'язкових компонент, у навчальному плані до нормативних навчальних дисциплін); ОК 69 (3 ЄКТС у ОП і навчальному плані віднесено до атестації) і за матрицями (5.1, 5.2, 6.1, 6.2) віднесено до обов'язкових і вибіркових ОК. ПРН 17 «Демонструвати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами, а також належного використання професійної термінології» у контексті іноземної мови забезпечено обов'язковою ОК 2 «Іноземна мова» і вибірковими ВК 39 «Іноземна мова II», ВК 51 «Реклама і стимулювання збуту (англійська мова), ВК 52 «Теорія та практика переговорного процесу (англійська мова), що підтверджено на зустрічі з гарантом ОП. Під час фокус-групи зі здобувачами, студенти запевнили, що їм достатньо ОК для набуття навичок писемної та усної професійної комунікації іноземною мовою. Водночас, під час онлайн зустрічі з роботодавцями і випускниками наголошено на актуальності цього ПРН. Програмні результати навчання ОП 2020 є ідентичними нормативному змісту, забезпечуються обов'язковими та посилюються вибірковими ОК, що свідчить про досягнення ПРН. ОП дозволяє досягти ПРН, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю, що підтверджено документально (ОП, НП) та онлайн зустрічами 1, 4, 6, 7.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОП «Маркетинг» має кваліфіковану групу розробників, групу забезпечення і чіткі цілі, що корелюються зі спеціальністю і відповідають принципам студентоцентрованого підходу до навчання. Позитивними практиками у контексті цього Критерію є: орієнтація на потреби сучасного ринку праці, узгоджена політика ЗВО щодо концептуальних документів, які визначають фундаментальні засади його діяльності та ОП; багатогранна та системна співпраця зі стейкхолдерами (здобувачами, роботодавцями, випускниками, академічною спільнотою). Співробітництво з багатьма організаціями, зокрема з міською радою і науково-аналітичним центром розвитку Івано-Франківської ОТГ, має системний характер: надання баз практики, потенційне працевлаштування, залучення до реалізації ОП, формування елементів дуальної освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Цілі ОП «Маркетинг» не декларують суспільну місію ЗВО в контексті спрямування освітнього потенціалу на розвиток і зміцнення регіону. ПРН не доповнено складовими, що відображають специфіку та унікальність ОП порівняно до аналогічних освітніх програм. Рекомендації: узгодити мету та цілі ОП з суспільною місією університету; змістовно доповнити результати навчання та переглянути ОК, що підкреслить унікальність освітньої програми; усунути неузгодженості технічного характеру у ОП і навчальному плані.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Проектування та цілі ОП загалом відповідають Критерію 1 з недоліками, що не є суттєвими. ОП дозволяє досягти ПРН, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю. Потребують узгодження цілі ОП з суспільною метою університету для дотримання балансу між типовістю і унікальністю. Бажано додати програмні результати навчання, що відповідають фокусу програми на регіональний аспект. Представлені зауваження вимагають більш уважного ставлення до оформлення документації та принципово не впливають на цілі ОП. У 2021 році змінено гаранта та членів проєктної групи ОП «Маркетинг», що, на думку стейкхолдерів, суттєво покращило якість реалізації освітнього процесу та сприяло формуванню партнерських взаємовідносин. Зазначені сильні сторони майже нівелюють вказані слабкі сторони.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП у кредитах ЄКТС відповідає вимогам законодавства та Стандарту ВО за спеціальністю 075 «Маркетинг» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Загальний обсяг ОП становить 240 кредитів, тобто відповідає вимогам ст.5, п.4 Закону України «Про вищу освіту», відповідно до якого обсяг освітньо-професійної програми підготовки бакалавра становить 180-240 кредитів ЄКТС. Обсяг обов'язкових компонент становить 180 кредитів ЄКТС (75%), що розподілені за блоками: цикл загальної підготовки (39 кредитів ЄКТС), цикл професійної підготовки (138 кредитів ЄКТС), атестація (3 кредити ЄКТС). Обсяг вибіркових компонент становить 60 кредитів ЄКТС (25%), що розподілені за блоками: цикл загальної підготовки (9 кредитів ЄКТС), цикл професійної підготовки (51 кредитів ЄКТС). У 2 розділі «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «ПНУ ім. В. Стефаника» (Протокол Вченої ради № 7 від 30.06.15р. зі змінами 2020р., <https://bit.ly/31bUq3T>) зазначено, що «вибіркові навчальні дисципліни складаються з циклів самостійного вибору ВНЗ і вільного вибору студента. Для реалізації вільного вибору студенту може бути запропоновано декілька блоків дисциплін цього циклу.» Термін навчання за ОП 3 роки і 10 місяців для очної денної і заочної форми здобуття освіти. Вибір дисциплін за блоками підтверджено онлайн зустрічами з гарантом, здобувачами. Під час фокус-групи з працівниками структурних підрозділів ЗВО уточнено, що здобувачі мають право обирати ОК з різних ОП. Обсяг ОП та окремих ОК відповідає вимогам законодавства, що підтверджено документально (ОП, НП, положення) та онлайн зустрічами 1, 3, 4, 8.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП є структурованою та збалансованою у контексті загального часу навчання (за семестрами і роками). Обов'язкові компоненти у сукупності дозволяють досягти програмних результатів навчання, що підтверджено матрицею 6.1. Варіативні компоненти посилюють ПРН за ОП, що підтверджено матрицею 6.2. У структурно-логічній схемі між значною кількістю ОК відсутні зв'язки, що не дозволяє прослідкувати єдину логічну взаємопов'язану систему ОП і наявні помилки технічного характеру, зокрема: відсутні ОК 28 «Маркетингова товарна політика» (6 семестр), ОК 32 «Маркетингові комунікації» (7 семестр), відсутні вибіркові дисципліни (ВК 61 «Управління продажами», ВК 62 «Мерчандайзинг», ВК 65 «WEB-маркетинг: SEO», ВК 66 «Маркетинг територій». Структурно-логічна схема ОП потребує чіткого узгодження з «4.1. Перелік компонент ОП», «Матрицями відповідності програмних компетентностей компонентам ОП» (5.1 і 5.2), «Матрицями забезпечення ПРН відповідним компонентам ОП» (6.1 і 6.2) з метою забезпечення послідовності викладання змістових компонентів по окремих фахових ОК та для формування логічної взаємопов'язаної системи ОП. Освітня програма дозволяє досягти ПРН через синтез кількох дисциплін, які корелюються із загальними компетентностями, зокрема: ЗК10 «Здатність спілкуватися іноземною мовою» (ОК 2 «Іноземна мова І», ОК 36 «Кваліфікаційна робота», ОК 38 «Виробнича практика», ОК 69 «Атестація

(захист роботи»); ОК 13 «Здатність працювати в міжнародному контексті» (ОК 2 «Іноземна мова І», ОК 5 «Правознавство», ОК 16 «Світове господарство і міжнародні економічні відносини», ОК 20 «Маркетинг», ОК 24 «Міжнародний маркетинг», ОК 28 «Маркетингова товарна політика», ОК 30 «Логістика», ОК 31 «Маркетингові дослідження», ОК 32 «Маркетингові комунікації», ОК 33 «Поведінка споживача», ОК 36 «Кваліфікаційна робота», ОК 37 «Навчальна практика», ОК 38 «Виробнича практика», ОК 69 «Атестація (захист роботи)»). У переліку компонентів ОП зазначено, що формами підсумкового контролю за ОК 21 «Статистика» і ОК 26 «Маркетинг послуг» є заліки, у критеріях оцінювання відповідних Силабусів зазначено екзамен, у навчальному плані формами підсумкового контролю є залік і екзамен відповідно. У переліку компонентів ОП зазначено, що формами підсумкового контролю за ОК 34 «Курсова робота з Маркетингу», ОК 35 «Курсова робота з Маркетингового ціноутворення», ОК 37 «Навчальна практика», ОК 38 «Виробнича практика» є диференційовані заліки. Аналіз силабусів інших ОК свідчить про диференційовані заліки і за іншими компонентами, де передбачено форму документального контролю «залік». Зміст ОП в сукупності дозволяє досягти заявлених цілей та ПРН, що підтверджено документально (ОП, НП, силабуси) та онлайн зустрічами 1, 3.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ОП не є міждисциплінарною, її зміст відповідає предметній області, яка визначена для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 075 «Маркетинг». Вибіркову ОК 43 «Безпека життєдіяльності» введено відповідно до наказу МОН № 1669 від 26.12.2017 р. «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти» та «Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих МОН України» (Наказ МОН України № 1514 від 22.11.2017 р.) де зазначено, що навчання з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності надається згідно із стандартами освіти, що визначають вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей і загальний обсяг навчального навантаження здобувачів освіти. У розділі 2 «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «ПНУ ім. В. Стефаника» (Протокол Вченої ради № 7 від 30.06.15р. зі змінами 2020р., <https://bit.ly/31bUq3T>) зазначено, що «освітня програма підготовки бакалавра включає: цикл загальних гуманітарних та соціально-економічних дисциплін і цикл загальних фундаментальних дисциплін (відповідає 1.1 і 1.2 ОП «Цикл загальної підготовки»); цикл професійної та практичної підготовки (відповідає 1.2. і 2.2.ОП «Цикл професійної підготовки»); різні види практичної підготовки (відповідає 1.2.2.ОП «Практична підготовка»). Зміст ОП відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності, що підтверджено документально (ОП, НП, положення) та онлайн зустрічами 1, 2, 3.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура ОП передбачає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами ОК у обсязі 60 кредитів ЄКТС (25% або ¼, що відповідає законодавству України). Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії регламентує: положення «Про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «ПНУ ім.В.Стефаника» (Протокол Вченої ради №7 від 30.06.15р. зі змінами 2020р., <https://bit.ly/31bUq3T>); положення «Про порядок реалізації здобувачами вищої освіти ПНУ права на вибір навчальних дисциплін» (Протокол Вченої ради №6 від 29.06.16р., <https://bit.ly/2MXXGfC>); положення «Про академічну мобільність учасників освітнього процесу» (Протокол Вченої ради №11 від 29.11.16р., <https://bit.ly/3kOImOR>); положення «Про порядок зарахування результатів неформальної освіти» (Протокол Вченої ради №10 від 27.11.19р., <https://bit.ly/3sSs3Do>); положення «Про порядок навчання студентів за індивідуальним графіком» (Протокол Вченої ради №10 від 21.11.14р. зі змінами 2019р., <https://bit.ly/3c8axnL>). Варіативна частина обмежена вибірковими компонентами ОП, що підтверджено аналізом НП та зустрічами з гарантом ОП і здобувачами. Процедура вільного вибору дисциплін містить етапи: ознайомлення здобувачів з каталогом дисциплін; запис; опрацювання заяв структурними підрозділами; повідомлення про можливу відмову із зазначенням причини; вибір дисциплін із скоригованого переліку; повторний запис; опрацювання заяв структурними підрозділами. Групи формуються у автоматизованій системі «АСУ деканат». Здобувачі мають обирати ОК з блоків, що містять дві дисципліни. Під час зустрічі з працівниками структурних підрозділів ЗВО уточнено, що здобувачі мають право обирати ОК з різних ОП за анотаціями на сайті ЗВО. З 2020р. вибір навчальних дисциплін здійснюється за гугл-формою, розміщеною на сторінці кафедри або у особистому кабінеті здобувача у системі дистанційного навчання ПНУ (<https://bit.ly/3qkjCza>). Здобувачі можуть навчатися за індивідуальним графіком і мають право обирати теми курсових, кваліфікаційних робіт та місця проходження практики. Зараз у ЗВО розробляється електронний кабінет студента для вибору ОК і формується загальний каталог ОК для обрання здобувачами дисциплін з різних спеціальностей. Згідно запиту ЄГ, на підтвердження формування індивідуальної траєкторії здобувачів надано перелік 30 дисциплін вільного вибору студента з анотаціями, сканкопії заяв, узагальнена гугл-форма, протоколи засідання кафедри щодо тематики кваліфікаційних і курсових робіт (<https://bit.ly/3bnaBB3>), лінки на вибір дисциплін здобувачами ОП (<https://bit.ly/38eOool>, <https://bit.ly/2OvOteB>). Здобувачами зазначено, що підхід до формування індивідуальної освітньої траєкторії є цілком прозорим та зрозумілим, що підтверджено документально (положення, дані опитування, заяви здобувачів, каталог дисциплін) та онлайн зустрічами 1, 2, 3, 4, 8.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів ОП здійснюється відповідно до положення «Про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «ПНУ ім. В. Стефаніка» (Протокол Вченої ради №7 від 30.06.15р. зі змінами 2020р., <https://bit.ly/31bUq3T>). НП передбачено поєднання лекційних, лабораторних, практичних і семінарських занять. Лабораторні заняття (де студент проводить імітаційні експерименти чи дослідження для практичного підтвердження теоретичних положень з обчислювальною технікою) передбачені для ОК 9 «Економічна інформатика». Практичні заняття (де студент виконує завдання, закріплює теоретичні положення і набуває вмінь та навичок практичного застосування) закріплені для 19 ОК. Семінарське заняття (де викладач організовує дискусію з попередньо визначених проблем) закріплені для переважної більшості ОК. Практична підготовка передбачає проходження двох практик: навчальної (3 кредити ЄКТС) для ознайомлення здобувачів зі специфікою майбутнього фаху і отримання первинних професійних умінь і навичок; виробничої (9 кредитів ЄКТС) для отримання практичних навичок і поглиблення та закріплення знань, отриманих у процесі вивчення теоретичних курсів. Практична підготовка здобувачів регламентується положенням «Про організацію та проведення практик» (Протокол Вченої ради №9 від 05.11.19р., <https://bit.ly/2OohWY2>). Кафедрою менеджменту і маркетингу укладено партнерські угоди з ПП «Колегія», ТзОВ «Фірма «Надія», ГО «Науково-аналітичний центр розвитку Івано-Франківської ОТГ», ТДВ «Івано-Франківський хлібокомбінат», ТОВ «23 ресторани» щодо надання баз практик (<https://bit.ly/38gn1c2>). Для поглиблення теоретичних знань і практичних навичок здобувачів, ЗВО може скеровувати їх для проходження виробничої практики за межами України. Отримана інформація зі звітів і щоденників практик відповідає очікуванням стейкхолдерів і дозволяє досягти ПРН за ОК37 і ОК38. Практичну підготовку здобувачів підтверджено партнерськими угодами, наказами про організацію і проведення навчальної та виробничої практик (№ 108/06-12-с від 25.11.19р., № 106/06-12-с від 23.11.20р., № 12/06-12-с від 28.01.21р., № 12/06-12-3 від 29.01.21р.), програмами практик. За результатами онлайн зустрічей з НПП, здобувачами, роботодавцями встановлено, що студенти мають можливість проходити практику відповідно до укладених договорів ЗВО або самостійно обирати базу практики. Фокус-група здобувачів додатково повідомила про наявну практику гостьових лекцій і тренінгів до яких залучаються представники бізнесу. ОП та НП передбачають практичну підготовку здобувачів, необхідну для подальшої професійної діяльності, що підтверджено документально (положення, накази, щоденники практик, звіти практик, партнерські угоди) та онлайн зустрічами 1, 3, 4, 6, 7.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Студенти володіють основними сучасними Soft skills. Під час онлайн зустрічі з випускниками встановлено, що після навчання за спеціальністю «Маркетинг» за першим бакалаврським рівнем освіти здобувачі володіють такими навичками як самореалізація, спроможність для постійного навчання, комунікабельність та лідерство. Соціальні навички (soft skills) формуються у межах вивчення ОК 6 «Психологія», ОК 52 «Теорія і практика переговорного процесу» (викладається англійською мовою), ОК 54 «Оцінка ефективності маркетингових рішень», ОК 60 «Корпоративна соціальна відповідальність», ОК 67 «Соціальний маркетинг». У ЗВО функціонує коворкінг-простір «Paragraph», центр інноваційних освітніх технологій PNU-Eco-System, науковий гурток «Новітній маркетинг», де здобувачі навчаються застосовувати знання у практичній ситуації (ЗК 7), проводити дослідження маркетингових процесів (ЗК8), обґрунтовувати результати досліджень та презентувати спільноті (СК 12). За результатами фокус-групи з науково-педагогічним персоналом встановлено, що викладачі використовують різноманітні методи навчання (екскурсії, презентації, індивідуальні проєкти) для формування соціальних навичок. Фокус-групою роботодавців повідомлено, що здобувачі можуть самостійно формувати завдання щодо проходження практики та приймати рішення для покращення маркетингової діяльності. Під час онлайн-зустрічі з випускниками зазначено, що основними навичками маркетологів мають бути креативність, гнучкість, розвиток, уміння приймати рішення, швидка адаптація. Вказані навички забезпечується за рахунок здобуття таких компетенцій як здатність до абстрактного мислення (ЗК 3), здатність вчитися та володіти сучасними знаннями (ЗК 4), визначеність та наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків (ЗК 5), здатність пропонувати вдосконалення щодо функцій маркетингової діяльності (СК 14). ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок, що підтверджено документально (ОП, НП) та онлайн зустрічами 1, 3, 4, 6, 7.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю 075 «Маркетинг» відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Відповідно до положення «Про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «ПНУ ім. В. Стефаніка» (Протокол Вченої ради № 7 від 30.06.15р. зі змінами 2020р., <https://bit.ly/31bUq3T>) навчальний час для самостійної роботи здобувачів становить не менше ніж 1/3 та не більше ніж 2/3 загального обсягу часу, передбаченого для самостійної роботи з вивчення дисциплін. Загальний обсяг ОП 240 кредитів ЄКТС, навантаження на семестр становить по 30 кредитів ЄКТС. Відповідно до інформації, наведеної у відомостях самооцінювання зазначено, що кількість аудиторних навчальних годин для студентів денної форми навчання складає: з нормативних та вибіркових дисциплін циклу загальної підготовки - 10 годин у 1 кредиті ЄКТС (1/3 від загальної кількості годин); з нормативних та вибіркових навчальних дисциплін циклу з професійної підготовки за освітнім ступенем бакалавр - від 10 до 15 годин у 1 кредиті ЄКТС (1/3 –1/2 від загальної кількості годин). Співвідношення аудиторного обсягу навантаження здобувачів вищої освіти на ОП та часу, виділеного на самостійну роботу є оптимальним. Під час зустрічі з працівниками структурних підрозділів ЗВО уточнено, що в університеті існує практика вивільнення 1 дня на тиждень (бібліотечного дня) для самостійної роботи здобувачів. Інтерв'ювання фокус-групи здобувачів вищої освіти та результати анкетування підтвердили оптимальний розподіл обсягів аудиторної та самостійної роботи за освітніми компонентами. Обсяг ОП відповідає фактичному навантаженню здобувачів, що підтверджено документально (положення, ОП, НП, силабуси) та онлайн зустрічами 1, 4, 6, 7, 8). Під час проведення фокус-груп зі здобувачами, роботодавцями і випускниками отримано інформацію про необхідність збільшення кількості аудиторних занять з використанням сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

У ЗВО розроблено Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаніка» (Протокол Вченої ради № 9 від 05.11.19р., <https://bit.ly/3uZo2f7>). Наразі дуальна форма навчання за даною ОП не здійснюється. Кафедра менеджменту і маркетингу проводить консультації зі стейкхолдерами (роботодавцями) щодо впровадження елементів дуальної освіти в циклі практичної підготовки (ОК 37 «Навчальна практика» і ОК 38 «Виробнича практика»).

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

У ЗВО сформовано достатнє змістовне нормативне забезпечення освітнього процесу. Затверджено положення «Про дуальну форму здобуття вищої освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаніка» (Протокол Вченої ради № 9 від 05.11.19 р.), елементи якої реалізуються на ОП під час практичної підготовки здобувачів. Позитивною практикою у контексті цього критерію є: можливість проходження виробничої практики за межами України; застосування сучасного програмного забезпечення освітнього процесу, зокрема платформи дистанційного навчання (<http://www.d-learn.pu.if.ua>); використання коворкінг-простору «Paragraph», центру інноваційних освітніх технологій PNU-Eco-System, наукового гуртка «Новітній маркетинг» для формування командного духу і стимулювання творчого потенціалу здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ОП потребує чіткого змістовного наповнення структурно-логічної схеми із зазначенням наявних зв'язків між обов'язковими ОК, що дозволить сформувати єдину логічну взаємопов'язану систему підготовки здобувачів вищої освіти. На даний момент, ЗВО формує механізм вибору дисциплін з різних ОП чи спеціальностей. Рекомендації: узгодити змістовне наповнення структурно-логічної схеми ОП, продемонструвати зв'язки між обов'язковими ОК та їхній внесок у ПРН; завершити формування механізму вільного вибору дисциплін із загальноуніверситетського каталогу та розширити перелік ОК спрямованих на розвиток соціальних навичок.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура та зміст ОП загалом відповідають Критерію 2 з недоліками, що не є суттєвими. ОП є структурованою та збалансованою у контексті загального часу навчання (за семестрами і роками). Обов'язкові компоненти у сукупності

дозволяють досягти програмних результатів навчання. Потребують більш чіткого узгодження обов'язкові ОК ОП для формування логічної взаємопов'язаної системи, відповідно до загальних і фахових компетентностей. Організаційний механізм обрання здобувачами дисциплін вільного вибору з інших ОП чи спеціальностей потребує подальшого вдосконалення. Представлені зауваження вимагають більш уважного ставлення до оформлення документації та, зважаючи на загальний позитивний контент змісту освітнього процесу в ЗВО та безпосередньо на кафедрі менеджменту і маркетингу, принципово не впливають на якість ОП. У ЗВО створено корпоративну систему стандартів якості освітнього процесу та ефективні канали комунікації для аналізу наданих зауважень і рекомендацій. Зазначені сильні сторони майже нівелюють вказані слабкі сторони.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Відповідно до представлених документів, інформації на сайті, зустрічі з представником приймальної комісії та студентами, ЕГ визначилась, що умови вступу є прозорими, логічними та публічними. Вся інформація щодо вступу на перший бакалаврський рівень вищої освіти за спеціальності «Маркетинг» розташована на сайті ЗВО у розділі «Абітурієнт» (<https://admission.pnu.edu.ua/>). В університеті існують підготовчі курси щодо здачі ЗНО за дисциплінами за предметами спеціальності «Маркетинг» під час яких абітурієнтам розповсюджується інформація про правила прийому. Під час зустрічі було визначено, що вимоги до вступу на спеціальність «Маркетинг» за першим роком навчання за повним та скороченим терміном навчання висвітлюються на сайті не пізніше 1 лютого року вступу. На сайті приймальної комісії розміщена покрокова інструкція вступу до ЗВО (<https://bit.ly/3kWkKry>). В цілому, правила прийому є чіткими, зрозумілими та не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання повністю враховують особливості ОП «Маркетинг» першого (бакалаврського) рівня. Для проходження конкурсного відбору вступники 2021 р. мають скласти ЗНО за предметами: українська мова та література (коєф. 0,3), математика (коєф. 0,4), історія України, або іноземна мова, або біологія, або географія, або фізики, або хімія (коєф. 0,3) (<https://bit.ly/3ektYMR>). Відповідно до Правил прийому, у 2021 р. приймаються сертифікати ЗНО 2018-2021 рр. Абітурієнти, що вступають на навчання на основі ОКР молодшого спеціаліста використовують сертифікати за 2018-2021 рр. Формула розрахунку конкурсного випробування наведена у Правилах прийому 2021 (стор. 39). Позитивною практикою є розміщення на сайті покрокових інструкцій щодо вступу до університету. Вивчення Програми прийому, тестових завдань, що представлені на сайті приймальної комісії показали відповідність особливостям ОП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, регламентуються наступними положеннями: Положення про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://bit.ly/3t4AF9V>) (Протокол Вченої Ради №3 від 31 березня 2015 р.), Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://bit.ly/2Ox3jld>) (Протокол Вченої Ради №11 від 29 грудня 2016 р.), Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://bit.ly/3ch6Ig2>) (Протокол Вченої Ради №10 від 27 листопада 2019 р.). Переведення здобувачів та перезарахування навчальних дисциплін описано у п. 10 та 12 Положення «Про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»» (<https://bit.ly/3kXtMET>) (Протокол Вченої ради №11 від 29 грудня 2020р.). Під час зустрічей із студентами та на резервній зустрічі з'ясовано, що у 2020 році на третій курс зараховано дві особи, що переведені з інших навчальних закладів, яким перезараховано вивчення дисциплін. У той же час ЕГ не отримала чіткої відповіді щодо кількості кредитів перезарахування. У ЗВО існує практика академічної мобільності студентів. Всі учасники зустрічей підтвердили той факт, що за останні три роки, під час дії Положення про академічну мобільність здобувачі спеціальності, «Маркетинг» не брали участь у такій формі навчання. На зустрічі із здобувачами виявлено, що студенти ознайомлені з існуючими можливостями навчання в інших навчальних закладах України та за кордоном. З приводу того, що практика академічної мобільності студентів не набула широкого поширення, ЕГ рекомендує використовувати двосторонні угоди університету з закордонними ЗВО та ЗВО Івано-Франківську для направлення студентів на навчання.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюються Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://bit.ly/3ch6Ig2>) (Протокол Вченої Ради №10 від 27 листопада 2019 р.), що знаходиться у вільному доступі на сайті навчально-методичного відділу ЗВО у розділі Положення. На зустрічі із керівництвом ЗВО та здобувачами з'ясовано, що за 2020 рік протягом карантину студенти активно брали участь у проходженні курсів на онлайн порталах Coursera, Edex, Prometheus. Участь у таких курсах враховано при здачі екзамену або заліку на основі отриманих сертифікатів. Згідно пункту 3.2 діючого положення, зарахування результатів неформальної освіти може бути здійснено за рішенням декану, про ще не було зазначено учасниками під час зустрічей. Базовим джерелом інформації щодо отримання можливостей участі у міжнародній мобільності є «Студентський путівник 2020/2021», у якому повністю прописаний механізм участі та процедура навчання за кордоном (с.15). Позитивною практикою університету є формування бази інтернет-джерел, посилання на які надано у зазначеному путівнику (с. 22).

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Наявність правил та процедур щодо прийому, навчання під час академічної мобільності та отримання неформальної освіти. Позитивною практикою ЗВО є розміщення на сайті покрокових інструкцій щодо вступу до університету та інформування здобувачів щодо участі у міжнародній мобільності, що змінюється щорічно.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

При наявності регламентованих документів в ЗВО щодо академічної мобільності здобувачів, на ОП «Маркетинг» за першим (бакалаврським) рівнем така практика не використовується. Під час проведення відкритої зустрічі та зустрічі із гарантом виявлено наявний потенціал проведення процедури академічної мобільності разом із Івано-Франківським національним технічним університетом нафти та газу. ЕГ рекомендує активізувати роботу щодо організації академічної мобільності у навчальних закладах регіону.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

В ЗВО наявні чіткі та зрозумілі правила вступу здобувачів, що є у постійному доступі на сайті приймальної комісії. В ЗВО існує практика перезарахування кредитів, отриманих під час академічної мобільності та отримання неформальної освіти. З приводу того, що академічна мобільність студентів на ОП «Маркетинг» не практикується, ЕГ рекомендовано гаранту ОП активізувати роботу щодо академічної мобільності.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми і методи навчання описані в Положенні «Про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://bit.ly/3kXtMET>) (Протокол Вченої ради №11 від 29.12.20р.), в силабусах та робочих навчальних програмах дисциплін. Відповідно до діючого Положення, в силабусах рекомендовано прописувати окремим рядком форму контролю (екзамен, залік). Проте, більшість викладачів розмістили таку інформацію в розділах «умови допуску до підсумкового контролю» та «загальна система оцінювання курсу». ЕГ рекомендовано перенести графу

«Форма контролю» у Загальну інформацію про курс для кращого розуміння здобувачами форми підсумкового контролю. ЕГ констатує про деякі помилки технічного характеру, що наведені в ОП. Формою контролю зазначається «консультації з викладачами», в той час як у вказаному вище положенні консультація зазначена як «вид навчальних занять» (п. 5.1, стор. 11, 13). В ОП підсумковою атестацією зазначено «захист бакалаврської роботи», в той час як у стандарті Вищої освіти прописано, що формою атестації є «публічний захист кваліфікаційної роботи». Навчання за ОП забезпечується за денною та заочною формами навчання, в умовах карантину - за дистанційною формою навчання. Під час зустрічі із здобувачами встановлено, що вони задоволені рівнем викладання. Робота з документами та результати зустрічі показали, що викладачі використовують у навчальному процесі звичайні форми і методи навчання (лекційні, практичні, семінарські) та інтерактивні (есе, індивідуальні та групові проекти). Під час експертизи ЕГ визначено, що здобувачі постійно беруть участь у тренінгах, семінарах та виробничих екскурсіях, що періодично організовуються роботодавцями та випускниками. Навички у науковій діяльності здобуваються за рахунок роботи в наукових гуртках, підготовки до виступів на науково-практичних конференціях. Академічна свобода здобувачів проявляється через їх участь у періодичних опитуваннях щодо якості викладання та ефективності підготовки НПП. У рамках ОП зберігається загально університетський підхід щодо вибору дисциплін. Відповідно до діючої ОП та НП, затвердженого радою економічного факультету протоколом №4 від 31.08.20 р. вибіркова складова ОП дорівнює 25% (60 кредитів). На основі вивчення навчального плану ЕГ встановила, що вибірковість дисциплін забезпечується за рахунок вибору між двома дисциплінами протягом одного семестру. Проте, під час зустрічі із здобувачами з'ясовано, що процес вибору дисциплін реальний та щорічний. ЕГ зазначає, що низка дисциплін, що віднесені до ВК, забезпечують отримання ПРН, які наведені в стандарті (напр. Маркетинг інновацій P8; WEB-маркетинг P7). ЕГ рекомендовано привести до відповідності комплекс ОК та ВК, а також розширити перелік вибірових дисциплін з метою надання більшої академічної свободи для здобувачів. В цілому, форми і методи контролю, інструменти академічної свободи дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Під час зустрічей із стейкхолдерами, ЕГ встановила, що ОП та її проект постійно знаходяться у вільному доступі на сайті навчально-методичного відділу в розділі «Освітні програми» (<https://nmv.pnu.edu.ua/bakalavrat/>) та на сайті університету кафедри менеджменту та маркетингу (<http://bit.ly/3bpYd38>). Всі стейкхолдери своєчасно та постійно одержують інформацію про зміни цілей ОП та програмних результатів. Для підвищення результатів профорієнтаційної роботи ЕГ також рекомендовано висвітлити анотацію ОП на сторінці приймальної комісії в розділі інформації щодо вступу на перший курс на основі атестату ПЗСО та молодшого спеціаліста (<http://bit.ly/3olDDLo>). Це сприяє розумінню майбутніх здобувачів щодо оволодіння основних навиків та результатів навчання, а також ознайомленості з майбутніми можливими професіями маркетолога. Розробка силабусів та навчальних програм здійснюється на підставі Положення про освітні програми у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Протокол Вченої ради № 1 від 28 січня 2020 р.) (<https://bit.ly/3t7o4jD>) та Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://bit.ly/3kXtMET>) (Протокол Вченої ради №11 від 29 грудня 2020р.). Відповідно до Положення про освітні програми, в університеті передбачено перегляд освітньої програми через елементи освітньої програми: навчальний план, матриці, силабуси, робочі програми навчальних дисциплін, програми практик, тощо (п 4.5.3). Навчальні плани розміщені на сайті кафедри менеджменту та маркетингу <http://bit.ly/3qqMLsw>. З приводу введення карантину ЕГ ознайомилась лише з силабусами навчальних дисциплін (обов'язкових та вибірових компонент), які завантажені на сайті кафедри менеджменту та маркетингу <http://bit.ly/3kXmvEL>. Критерії оцінювання наводяться в силабусах (розділ «загальна система оцінювання курсу» та Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу (розд. 8.). Під час зустрічей із здобувачами та НПП, що викладає на ОП, ЕГ встановила, що інформація про форми та методи контролю програмних результатів, критерії оцінювання доводиться своєчасно. Здобувачі можуть ознайомитися з такою інформацією на сайті та безпосередньо на кафедрі маркетингу та менеджменту під час проведення аудиторних занять та консультацій.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Здобувачі, що навчаються на спеціальності «Маркетинг» за першим (бакалаврським) рівнем постійно приймають участь у наукових заходах. Здобувачі вирішують задачі дослідницького характеру в межах підготовки курсових робіт, звітів з виробничої практики та кваліфікаційної роботи. На кафедрі активно працює науковий гурток «Новітній маркетинг», про що неодноразово наголошували здобувачі, викладачі та випускники програми. Результатами роботи такого гуртка є публікації у наукових виданнях, участь у конференціях та наукових конкурсах студентів за спеціальністю «Маркетинг» та іншими суміжними спеціальностями. Під час зустрічі із роботодавцями ЕГ встановлено, що на кафедрі постійно проводяться наукові семінари із запрошенням практиків для здобувачів різних курсів навчання. Інформацію про такі заходи здобувачі своєчасно отримують від кураторів та представників кафедри менеджменту та маркетингу. Позитивною практикою ОП є залучення здобувачів спеціальності «Маркетинг» до міських ініціатив та проектів. Під час зустрічі із роботодавцями, випускниками та відкритої зустрічі із стейкхолдерами наголошено на активній співпраці викладачів, здобувачів та місцевих органів влади щодо розробки маркетингових програм, стратегій розвитку, участі у міських проектах та заходах організованих на базі

міського виконкому, тощо. Представниками влади акцентовано увагу на тому, що результати такої співпраці є основним підґрунтям формування навиків обґрунтування мети та завдань проекту, дослідження економічних процесів, планування та прогнозу діяльності підприємств та установ. За словами учасників зустрічей таку активну роботу проводять члени групи забезпечення та гарант.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Представлені документи свідчать про те, що основна частина НПП постійно підвищує свою кваліфікацію в інших навчальних закладах, у тому числі на міжнародному рівні. Спількування з керівництвом показало, що оновлення освітніх програм та силябусів проводиться щорічно. Робота з силябусами показала, що при викладанні деяких дисциплін використовується застаріла література, переважно опублікована до 2015: Іноземна мова (англійська та французька), Історія України, Правознавство, Психологія, Економічна інформатика, Вступ до спеціальності, Мікроекономіка, Макроекономіка, Інвестування, Статистика, Маркетинг промислового підприємства. В той же час робота з літературою в електронній бібліотеці показала наявність сучасної літератури за деякими дисциплінами, наприклад, за дисципліною «Статистика» - 5 джерел за 2017-2020 рр. Робота з документами представленими ЗВО під час акредитації підтвердила те, що більшість навчальних ресурсів, що є в бібліотечному фонді, опубліковані у 2014 р. та раніше. ЕГ пропонує активізувати співпрацю бібліотеки із НПП та залучати їх до реалізації ОП через організацію круглих столів, екскурсій до бібліотечного фонду, тощо. Також необхідно здійснити заходи щодо осучаснення бібліотечного фонду за спеціальністю «Маркетинг». ЕГ вважає доцільним вказати на те, що силябуси наступних дисциплін у списку літературних джерел мають російськомовні видання: Філософія, Вища математика, Дослідження операцій, Менеджмент, Маркетинг, Поведінка споживача. ЕГ наголошує, що затвердження силябусів було проведено на засіданнях кафедр, де викладаються відповідні дисципліни, раніше ніж був затверджені навчальні плани (31 серпня 2020 р.) за денною та заочною формою навчання. ЕГ рекомендує висвітлювати на сайті силябуси денної та заочної форми навчання, що є актуальними для здобувачів різних років вступу. НПП кафедри постійно беруть участь у міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, результати якої втілюються у змістовності дисциплін, що вони викладають. Спостерігається активна участь публікації розділів в колективних монографіях: Сфера дозвілля і розваг: особливості функціонування та механізми фінансового регулювання розвитку, 2017; Маркетинг в системі управління промисловим підприємством, 2017; Формування та розвиток системи маркетингу: регіональні аспекти, 2016; Модель розвитку банківського сектору: когнітивний підхід, 2016. Сумісна публікація навчальних посібників, підручників та інших навчально-методичних матеріалів за останні 5 років знаходиться на низькому рівні. Видання навчально-методичного характеру з маркетингового спрямування за останні п'ять років: Підприємницька освіта як ключ до успіху: Серія дидактичних матеріалів по підприємницькій освіті у вищих навчальних закладах освіти України, 2016; НМК «Основи ринкової економіки», 2016. Протягом 2010-2015 років були опубліковані такі навчальні посібники: Управління конкурентоспроможністю, 2010, Управління туристичним потенціалом регіону, 2013, Міжнародний менеджмент, 2014.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

В ЗВО створені всі необхідні організаційні умови щодо інтернаціоналізації процесу. Зокрема, розвиток міжнародного потенціалу та налагодження зв'язків з міжнародними партнерами зазначено у Статуті ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» затвердженого наказом МОН України від 23 вересня 2016 р. (основні завдання ЗВО, правах здобувачів, функцій органів студентського самоврядування, правах викладання дисциплін іноземними мовами) <https://bit.ly/3qv5jI1>, Положенні про підготовче відділення для іноземних громадян (Протокол Вченої ради №5 від 28 травня 2019 р. (<https://bit.ly/3bs23ZF>), Положенні про порядок присвоєння вчених звань науковим і науково педагогічним працівникам ЗВО (Наказ ректору від 28 березня 2017 р (вимоги щодо присвоєння вчених звань) (<https://bit.ly/3rzk12o>), Положенні про рейтингове оцінювання ефективності роботи науково-педагогічних працівників (Протокол Вченої ради №10 від 21 листопада 2014 р. (розд 4 – участь у міжнародній діяльності) (<https://bit.ly/3qBbD1x>), Положенні про стажування та підвищення кваліфікації наукових, педагогічних і науково-педагогічних працівників ЗВО (Протокол Вченої ради №3 від 31 березня 2020 р.) (організація стажування та підвищення кваліфікації НПП) (<https://bit.ly/3qt5VxQ>). Протягом останніх трьох років пройшли міжнародне стажування Васильченко С.М та Мацола С.М. Керівництво ЗВО активно підтримує ініціативу викладачів та здобувачів щодо навчання на платформі Coursera (забезпечення безкоштовного доступу для всіх учасників освітнього процесу). Водночас, експертна група констатує, що здобувачі спеціальності «Маркетинг» не брали участь в міжнародній академічній мобільності. ЕГ рекомендує звернути увагу на рівень інтернаціоналізації освітнього процесу та залучення здобувачів через участь у міжнародних конференціях, конкурсах, грантах та онлайн курсах.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Позитивною практикою ЗВО є надання інформації для абітурієнтів в доступному вигляді (схеми, інфографіки та таблиці), що значно покращує розуміння про організацію освітнього процесу. Цілі, зміст та програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання зазначені в межах окремих дисциплін у силабусах. При реалізації ОП використовуються різноманітні методи навчання та подачі інформації. У навчальному процесі активно беруть участь роботодавці, зокрема у тренінгах та семінарах, організованими НПП кафедри менеджменту та маркетингу. На кафедрі маркетингу та менеджменту проводиться активна наукова робота зі здобувачами, за результатами якої студенти виступають на науково-практичних конференціях, подають студентські роботи на наукові конкурси, беруть участь у міських проектах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Наведені у силабусах літературні джерела навчально-методичного характеру переважно датовані до 2015 р. Переважна частина літературних джерел 2017-2020 рр. є наукові тези та статті. ЕГ рекомендовано оновити літературні джерела відповідно до наявної навчальної літератури в бібліотеці університету. На кафедрі менеджменту та маркетингу активізувати роботу щодо розробки та публікації навчальних посібників за дисциплінами, що є профільними для викладачів. Окремі результати навчання ОП забезпечуються за рахунок вибіркового дисциплін. ЕГ рекомендовано збалансувати перелік ОК та ВК таким чином, щоб при будь-якому виборі ВК, зазначені у стандарті результати навчання досягались за рахунок нормативних складових.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОП «Маркетинг» в цілому відповідає даному критерію. На ОП використовують різноманітні форми і методи навчання, що дозволяє досягти заявлених цілей в ОП. Водночас, ЕГ рекомендує привести у відповідність процедуру затвердження та оприлюднення інформації, що стосується реалізації ОП (навчальні плани, робочі навчальні плани, робочі навчальні програми, силабуси). З приводу того, що деякі результати навчання здобуваються за рахунок вибіркового дисциплін, а здобувачі окремо відмічають викладання таких дисциплін як найкращою практикою, ЕГ запропоновано збалансувати обов'язкові та вибіркові дисципліни до компетентностей та результатів навчання, що зазначені у стандарті. Проте вищезгадані недоліки не є критичними та можуть бути враховані під час оновлення ОП 2021.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання чітко і зрозуміло прописані у “Порядку організації та проведення успішності студентів” (Наказ ректора № 799 від 26 листопада 2019 року, <https://bit.ly/3erqngxm>). У силабусах, до яких здобувачі вищої освіти мають вільний доступ, прописані форми контролю та критерії оцінювання за окремими ОК, що дозволяє встановити досягнення студентом результатів навчання. На зустрічі зі здобувачами, ЕГ з'ясовано, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання є для них зрозумілими, оприлюдненими заздалегідь. Викладачі додатково ознайомлюють з ними студентів на привітальних заняттях з кожної навчальної дисципліни. З метою перевірки чіткості, зрозумілості і визначення критеріїв оцінювання щодо досягнення результатів навчання, ЕГ проаналізовано три комплекти екзаменаційних білетів: Маркетинг послуг (Протокол засідання кафедри менеджменту і маркетингу № 5 від 16.11.2020 р.) – у білеті 5 питань по 12 балів кожне; Маркетинг промислового підприємства (Протокол засідання кафедри менеджменту і маркетингу № 9 від 22.05.2020 р.) – наявні 3 питання по 10 балів та тестування на платформі дистанційного навчання (20 балів); Маркетингові дослідження (Протокол засідання кафедри менеджменту і маркетингу № 5 від 16.11.2020 р.) – у білеті 2 питання по 10 балів, тестові завдання (10 питань по 1 балу) та задача (20 балів). Критерії є чіткими та зрозумілими й дозволяють встановити досягнення результатів навчання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація бакалаврів ОП «Маркетинг» проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Згідно положення «Про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», (затверджено Вченою радою університету, протокол №1 від 27 січня 2015 року, <https://bit.ly/3bN1SYU>), атестація передбачає розв'язання складного спеціалізованого завдання або практичної проблеми в сфері маркетингової діяльності із застосуванням теорій, методів на основі комплексного підходу. Ця форма атестації відповідає Стандарту вищої освіти зі спеціальності «Маркетинг». Кваліфікаційна робота (публічний захист) зазначена в ОК 36, а Атестація (захист роботи) в ОК 69, згідно наданої інформації в освітній програмі. Як пояснила гарант ОП, підготовка до захисту роботи виносить окремо, захист окремо.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів прописані у Положеннях: «Про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ДВНЗ «ПНУ ім. В. Стефаника» (Протокол вченої ради №11 від 29.11.17р., <https://bit.ly/3sYoAQO>), «Про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів» (Наказ ректора № 799 від 26.11.2019 р., <https://bit.ly/3erqngxm>). У положенні прописано: види контролю знань студентів, інформацію про поточний та модульний контроль, організацію семестрового (підсумкового) контролю, де наявні шкали оцінювання за залік та екзамен, а також правила оцінювання підсумкового контролю з випускної кваліфікаційної роботи, курсової роботи, правила перескладання модулів, порядок ліквідації академічної заборгованості та оскарження результатів підсумкового (семестрового) контролю. Крім того є Положення: «Про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS» (Наказ ректора № 18 від 02 лютого 2016 року, <https://bit.ly/3chdMtp>), «Про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії» (наказ ректора № 33 від 27.01.2015 р., <https://bit.ly/3qsDPTm>). Об'єктивність екзаменаторів забезпечується Положенням «Про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів» (Наказ ректора № 799 від 26.11.2019 р., <https://bit.ly/3erqngxm>), правилами кожного окремого курсу, особистісними поглядами. Під час зустрічей з гарантом, керівництвом, НПП та здобувачами підтверджено інформацію у відомостях самооцінювання, також ЕГ з'ясовано, що правила проведення контрольних заходів є чіткими і зрозумілими, доступними для всіх учасників освітнього процесу, вони забезпечують об'єктивність екзаменаторів, включають процедури оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження, послідовно дотримуються під час навчального процесу. Для забезпечення об'єктивності екзаменаторів керівництвом ЗВО організовано моніторинг якості освітнього процесу (опитування, тестування тощо). На зустрічі зі здобувачами підтверджено, що процедура оскарження результатів їм знайома, проте не було випадків щодо її використання. Повторне проходження контрольних заходів проводиться чітко з дотриманням відповідних правил, які знайомі здобувачам.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

З політикою, стандартами та внутрішньо-нормативною базою університету з приводу академічної доброчесності ознайомлені всі учасники освітнього процесу, що підтвердилося на зустрічі зі здобувачами, НПП і студентським самоврядуванням. Під час аналізу даного питання, ЕГ з'ясовано, що всі необхідні документи з приводу політики, стандартів і процедур дотримання академічної доброчесності є у вільному доступі на офіційному сайті університету, а саме: Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Витяг з протоколу № 1 конференції трудового колективу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» від 30.08.2018 р., <https://bit.ly/2OFp1Dw>), Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Витяг з протоколу № 1 конференції трудового колективу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» від 30.08.2018 р., <https://bit.ly/3rz36fP>), Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів нечесності (Наказ ректора № 655 від 19.10. 2015 р., <https://bit.ly/2PRfdXS>), Положення «Про запобігання академічному плагіату ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Наказ ректора № 627 від 27.09.2019 р., <https://bit.ly/3clVOWD>). У цих документах передбачені механізми моніторингу дотримання академічної доброчесності, а також зрозумілі і прозорі процедури реагування на такі порушення і притягнення до академічної відповідальності. З приводу інституційного забезпечення – наявний окремий структурний підрозділ – Відділ запобігання та протидії корупції (<https://vzv.pnu.edu.ua>). Для перевірки робіт на наявність плагіату ЗВО використовує 2 програми: Unicheck та Plagiat.pl. Здобувачі ознайомлені з даними програмами та цілями їх використання, але під час зустрічі з'ясовано, що студенти не можуть посилатися на необхідні документи, що регулюють дотримання академічної доброчесності. На зустрічах зі здобувачами та самоврядуванням з'ясовано, що університет інформує студентів про необхідність дотримання академічної доброчесності, про відповідальність за її порушення, популяризує академічну доброчесність серед здобувачів ЗВО за допомогою інформаційно-технологічних засобів. Детальне обговорення зі здобувачами стосовно цієї проблеми проводять також на кураторських годинах. Такі заходи ефективні для популяризації академічної доброчесності, але їх недостатньо для запобігання плагіату. До 2020 року кваліфікаційні роботи у системі Unicheck перевірялись вибірково (дві роботи з

кожної спеціальності). Політика «нульової толерантності» втілена в інституційну культуру та підкріплена відповідними процедурами. Процедури запобігання академічній недоброчесності у ЗВО функціонують належним чином.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість досягти результатів навчання за певною ОК та ОП в цілому; у силабусах наводиться система критеріїв оцінювання, яка враховує індивідуальні здібності здобувачів. У кожному екзаменаційному білеті є шкала оцінювання кожного завдання (елементу) підсумкової роботи. ЗВО організовує моніторинг якості освітнього процесу через опитування і тестування з метою забезпечення об'єктивності екзаменаторів. В університеті є практика використання систем Unicheck та Plagiat.pl для перевірки наукових та кваліфікаційних робіт.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

У діючих внутрішніх нормативних документах не передбачені процедури запобігання та вирішення конфліктних ситуацій та особливості організації освітнього процесу в умовах карантину. Популяризація академічної доброчесності серед здобувачів при реалізації ОП є недостатньою для запобігання плагіату у письмових і курсових роботах. Під час організації дистанційного навчання в умовах карантину, ЕГ рекомендовано передбачити у внутрішніх нормативних документах процедури запобігання та вирішення конфліктних ситуацій. Приділяти більшу увагу ознайомленості студентів і популяризації академічної доброчесності через введення в ОП окремих компонент або реалізації короткострокових модулів, присвячених цій проблематиці. Запровадити перевірку письмових і курсових робіт здобувачів на плагіат з використанням систем Unicheck та Plagiat.pl.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

В цілому, ОП «Маркетинг» відповідає вимогам Критерію 5 з недоліками, що не є суттєвими. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, форми атестації відповідають вимогам стандарту вищої освіти. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є достатніми для усіх учасників освітнього процесу і забезпечують об'єктивність екзаменаторів. У ЗВО наявні стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. Незважаючи на те, що в ЗВО сформувалась практика перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат, ЕГ рекомендовано запровадити перевірку письмових і курсових робіт. Виявлені недоліки не є суттєвими порушеннями вимог цього критерію.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Гарантом ОП є Гречаник Наталія Юріївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту та маркетингу. Гречаник Н.Ю. має вищу освіту за спеціальністю, практичний досвід роботи (надано підтвердження щодо співпраці із управлінням економічного та інтеграційного розвитку виконавчого комітету міської ради) та публікації за фахом. За результатами роботи з документами, висвітлених в СО, на сайті кафедри та наданих за запитом, було встановлено, що результатом підвищення кваліфікації Гречаник Н.Ю. є довідка про стажування в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти та газу без зазначення вихідної та вхідної реєстрації. В той же час, Гречаник Н.Ю. проходила практичне навчання щодо використання CRM системи Бітрікс 24 (№800 <http://bit.ly/3or5utc>). ЕГ рекомендується гаранту пройти підвищення кваліфікації відповідно до діючого Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників. В освітньо-науковий процес підготовки здобувачів за ОП «Маркетинг» додатково залучено викладачів 4 факультетів, 1 навчально-науково інституту та 2 загальноуніверситетських кафедр (економічний факультет, факультет історії, політології і міжнародних відносин, факультет психології, факультет філології, навчально-науковий юридичний інститут, кафедра іноземних мов, кафедра фізичного виховання). Всі НПП, що залучені до реалізації ОП мають понад 2

статті, що відповідають тематиці дисциплінам, які ними викладаються. Середній вік НПП, що викладають обов'язкові ОК становить 44 роки, 61,5% - жінки. Науковий ступінь доктора наук та вчене звання професора мають 2 викладача (7,7%), науковий ступінь кандидата наук та вчене звання доцента – 20 викладачів (76,9%). Аналіз фахових наукових публікацій НПП, методичної літератури, розробленої кафедрою менеджменту та маркетингу, а також результати роботи з документами та відповіді на зустрічах з НПП, роботодавцями та здобувачами показали достатній рівень «кваліфікації» викладачів, що забезпечують освітній процес за ОП «Маркетинг». Ознайомлення з результатами анкетування та відповідно до проведених зустрічей із здобувачами підтвердило достатній рівень фаховості викладачів та задоволення студентами рівнем викладання навчальних дисциплін. В той же час, відповідно до наявних документів, ЕГ вважає за доцільним наголосити, що у НПП, що забезпечують викладання дисциплін маркетингового спрямування на даній ОП недостатній практичний виробничий досвід у сфері маркетингу. ЕГ рекомендує розробити заходи для підвищення кваліфікації на виробництві, що значно покращить фаховий рівень НПП та конкурентоздатність серед інших ЗВО Івано-Франківську.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

При конкурсному відборі викладачів ЗВО керується наступними документами: Положення про порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», (Наказ ректору №856 від 28 грудня 2018 за) (<https://bit.ly/3t4Lo4b>), Положення про рейтингове оцінювання ефективності роботи науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Протокол Вченої ради №11 від 27 грудня 2019 р.) <https://bit.ly/3qBbD1x>, Положення про конкурсну комісію університету (Наказ ректора №179 від 22 березня 2017 р.) <https://bit.ly/3qBbD1x>, Положення про проектні групи та групи забезпечення з розроблення і запровадження освітніх програм у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Протокол Вченої ради №6 від 25 червня 2019 р. за) (<https://bit.ly/3v5mCml>). Всі вищезазначені документи знаходяться у вільному доступі. У Положенні про порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників чітко і структуровано прописано порядок проведення конкурсного відбору, який відповідає чинному законодавству України. Під зустрічі із викладачами, гарантом, керівництвом та представниками структурних підрозділів ЕГ було встановлено що процедури конкурсного добору викладачів у цілому є прозорими, об'єктивними та дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму претендентів. Основними критеріями відбору кадрів є наступні: стаж науково-педагогічної роботи, наявність наукових та вчених звань, наукові публікації у фахових вітчизняних та міжнародних наукометричних виданнях Scopus та WoS, участь у міжнародних стажуваннях, підвищення кваліфікації. При прийомі на роботу немає суб'єктивних ознак та жодних дискримінаційних положень конкурсного відбору. У Положенні про проектні групи та групи забезпечення з розроблення і запровадження освітніх програм прописані процеси формування проектних груп та груп забезпечення, а також їх функціональні обов'язки. В той же час функції членів таких груп не обмежані, що ускладнює процес підготовки, запровадження та моніторингу ОП. ЕГ рекомендовано розподілити функціональні обов'язки та права між керівником проектної групи, членами проектної групи, гарантом та членами групи забезпечення. В цілому, процедури конкурсного добору НПП, членів проектної групи та групи забезпечення є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

До реалізації ОП періодично залучаються роботодавці із рекламних та туристичних агентств, журналів, державних закладів, громадських організацій, виконавчого комітету міської ради, а також підприємств із виробництва, реалізації продукції та надання інших послуг. До зустрічі з роботодавцями були запрошені депутат міської ради Івано-Франківську, голова ГО «Науково-аналітичний центр» Івано-Франківської ОТГ, радник міського голови, ТОВ «Роекта», співзасновник фестивалю етно-моди «Крайка»; директор з маркетингу ТОВ «Надія»; начальник відділу персоналу ТОВ «Надія»; підприємець, директор Кав'ярня-крамниця «ЦАРХліб» (Товариство з додатковою відповідальністю «Івано-Франківський хлібокомбінат»); заступник директора з маркетингу БК «Ярковиця»; голова ЕК, засновник журналів «Місто» та «Лайк»; директор за маркетингу «Будівельна компанія «М Development»; д.політ.наук, проф., почесний президент Івано-Франківської регіональної спілки промисловців і підприємців; член президії Івано-Франківської торгово-промислової палати; голова "Української асоціації хутровиків". Серед випускників брали участь 17 осіб з 2003 по 2020 рр. років випуску. На зустрічах із роботодавцями та випускниками було встановлено, що вони постійно долучаються до процесу підготовки проекту ОП, її удосконалення та запровадження. Гарантом та групою забезпечення останні роки постійно організовувались круглі столи та семінари, на яких були присутні як роботодавці так і випускники програми. За період дії ОП до обговорення ОП постійно залучалися Харук Р.Р., Король Р.О., Мельник О.С. Роботодавцями було надано пропозиції щодо надання навичок з маркетингу міських громад, формування проектних заявок, партнерських комунікацій. Харуком Р.Р., Королем Р.О., Кубаричем Т.В надано рецензії на ОП різних років, про що було зазначено в частині «Залучені стейкхолдери» в ОП. На зустрічі із роботодавцями та випускниками ЕГ встановила, що такі стейкхолдери постійно запрошують на екскурсії до підприємства, дають інтерв'ю про особливості професійної діяльності в маркетинговій сфері, беруть участь у семінарах та тренінгах під час внеаудиторної роботи на кафедрі менеджменту і маркетингу. Позитивною практикою ОП є залучення викладачів та здобувачів до розробки міських проектів ініціатив, що значно впливає на формування додаткових професійних компетенцій. В цілому, при зустрічі зі стейкхолдерами було визначено достатній рівень ознайомленості роботодавців з ОП та активну їх участь в організації та впровадженні ОП.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Залучення роботодавців до освітнього процесу є позитивною практикою ОП «Маркетинг». Роботодавці активно залучаються як голови та члени комісії з державної атестації. Після проведення державних екзаменів та публічного захисту кваліфікаційних робіт на засіданні кафедри проводиться обговорення результатів атестації та надають пропозиції щодо покращення освітнього процесу. Робота з документами показала, що відповідно до укладених договорів та організацію баз практик, Харук Р.Р., Король Р.О. та Мельник О.С. постійно залучаються до процесу організації виробничої практики як консультанти від виробництва. Під час зустрічі із випускниками ЕГ було встановлено, що випускники різних років запрошуються до проведення гостьових лекцій та зустрічей під час проведення наукового гуртку «Новітній маркетинг». Всі стейкхолдери підтвердили їх участь в опитуванні роботодавців та випускників. На зустрічі із гарантом було наголошено, що більшість випускників звертаються до кафедри з приводу пошуку молодих фахівців в галузі маркетингу. Відповідно до спілкування зі здобувачами та НПП встановлено, що можливості співпраці з фахівцями такого рівня в межах опанування програми має високу цінність та ефективність. За отриманою інформацією під час зустрічей із здобувачами ЕГ встановлено, що наявна співпраця з фахівцями такого рівня в межах ОП має високу цінність та ефективність.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Робота з документами та результати зустрічі з викладачами, показала що НПП залучений до реалізації ОП є членами асоціацій та професійних об'єднань. Гречаник Н.Ю. та Благун І.І. є діючими членами української асоціації маркетологів і беруть активну участь у роботі ГО «Науково-аналітичний центр» Івано-Франківської ОТГ. Копчак Ю.С. є членом ЦК Профспілки працівників освіти і науки України, Ради вищої школи ЦК Профспілки працівників освіти і науки України. Керівництво ЗВО стимулює отримання сертифікатів В2 з приводу збільшення кількості дисциплін, що викладаються англійською мовою. За результати вивчення мови викладачі отримали додаткові рейтингові бали. У ЗВО створений центр сертифікації з іноземних мов (<https://ficc.pnu.edu.ua/>) На сьогодні Благун І.І. та Шурпа С.Я. мають сертифікати В2. Відповідно до наданих документів ЗВО ЕГ зазначає, що існує співпраця між економічним факультетом ЗВО та університетом економіки в Бидгощі. За результатами проведення відкритої зустрічі, було зазначено наявність співпраці між кафедрою менеджменту та маркетингу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та кафедрою підприємництва та маркетингу Івано-Франківського національного технічного університету нафти та газу. Було зазначено, що викладачі активно обговорюють та сумісно удосконалюють робочі навчальні програми, підвищують кваліфікації на базі ВНЗ, залучають здобувачів до різноманітних заходів. З метою покращення виховної роботи викладачів у закладі створена Навчально-виробнича лабораторія виховної та психолого-педагогічної роботи (<https://vppr.pnu.edu.ua/>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Механізм мотивації та стимулювання персоналу реалізується відповідно до Колективного договору ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Положення про рейтингове оцінювання ефективності роботи науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Протокол Вченої ради №11 від 27 грудня 2019 р.) <https://bit.ly/3qBbD1x>. З 2019 р. в Положенні про рейтингове оцінювання передбачено додаткові рейтингові бали за публікацію статей в наукометричних виданнях, що рейтингуються в Scopus та WoS. На зустрічі із керівництвом було наголошено на тому, що основні стимули професійної активності полягають у зменшенні навчального навантаження. В університеті запроваджено іменні заохочувальні відзнаки відповідно до Положення про заохочувальні відзнаки ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Медаллю «За заслуги перед університетом» нагороджуються працівники та громадяни інших держав, що опублікували значну кількість навчальних та наукових праць, визнаних як в Україні, так і за кордоном, а також особи, які є засновниками та (або) належать до наукових шкіл та активно проводять підготовку кадрів. «Подякою ректора» нагороджуються працівники та здобувачі університету за вагомий особистий внесок у розвиток освіти, науки та підготовку висококваліфікованих спеціалістів, зміцнення та розбудову університету. Позитивною практикою ЕГ відмічаю механізм преміювання здобувачів. За результатами навчання, активної роботи у самоврядуванні, науковій та творчій діяльності здобувачі можуть отримати щорічну премію. Відповідно до зустрічей із викладачами та керівництвом, в ЗВО налагоджена система нематеріального стимулювання за досягнення у професійній та науковій сфері (грамоти, подяки тощо).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

НПП, що задіяний в реалізації ОП відповідає вимогам щодо фаху спеціальності та наявного професійного досвіду. На кафедрі менеджменту та маркетингу існує активна співпраця НПП із зовнішніми стейкхолдерами (роботодавцями, випускниками) та іншими навчальними закладами Івано-Франківська, які наголошують про високий рівень підготовки фахівців в галузі маркетингу. Представники виконавчого комітету та громадських організацій співпрацюють із НПП та здобувачами за спеціальністю “Маркетинг” через залучення до міських конкурсів та проектів. Удосконалення ОП активно підтримується випускниками, які періодично беруть участь в обговоренні ОП, проводять тренінги та запрошують здобувачів на практику. Здобувачі проходять виробничу практику на провідних підприємствах та установах, що формує набуття фахових практичних навиків. Керівництво стимулює професійну активність як викладачів (іменні нагороди ЗВО), так і здобувачів (стипендії).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Наявне підтвердження підвищення кваліфікації гаранта ОП має форму довідки про стажування без зазначення тематики підвищення кваліфікації. У більшості НПП, що викладають на ОП, недостатній практичний досвід у сфері маркетингу. У Положенні про проектні групи та групи забезпечення з розроблення і запровадження освітніх програм не розмежовані обов'язки та права учасників процесу реалізації ОП, що може призвести до конфліктних ситуацій у межах підрозділу. ЕГ рекомендує гаранту пройти підвищення кваліфікації відповідно до діючого “Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників”. ЕГ рекомендує ЗВО розробити заходи для підвищення кваліфікації НПП на виробництві.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОП «Маркетинг» в цілому відповідає критерію за рівнем академічної кваліфікації гаранта та залученого НПП, за рівнем участі роботодавців в реалізації ОП, за ступенем розвитку професіоналізму викладачів через власні та інші програми. Позитивною практикою є активна співпраця проектної групи та гаранта ОП із провідними підприємствами Івано-Франківська та представниками міської влади, що формує сучасні аналітичні навички та практичний досвід викладачів. З метою посилення фаховості інших НПП, залучених до реалізації ОП, необхідно посилити рівень кваліфікації стажуванням на виробництві. Також, з метою уникнення конфліктних ситуацій, керівництву університету рекомендовано розмежувати функції, обов'язки та права учасників процесу реалізації ОП (гарант, група забезпечення, проектна група, завідувач кафедри). Проте вищезгадані недоліки не є критичними та можуть бути враховані під час оновлення ОП 2021.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Інформація про фінансові ресурси університету за 2011-2020 роки знаходиться на сайті, у розділі “Публічна інформація - Фінансова діяльність”, <https://pnu.edu.ua/інформація-про-фінансові-ресурси/>, у вигляді звітів про надходження та використання коштів. Згідно цієї інформації, яка була ретельно проаналізована, ЕГ прийшла до висновку, що фінансові ресурси Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника у повній мірі задовольняють досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання. Під час зустрічі з керівництвом було зазначено, що найкращі студенти отримують премію за значні здобутки перед ЗВО (переможці ІІ-го туру студентських олімпіад та конкурсів наукових робіт, учасники міжнародних конференцій тощо). ЕГ ознайомлювалася з матеріально-технічною базою університету, що використовується під час реалізації ОП та, безпосередньо, економічного факультету в режимі прямого ефіру. Відповідно до запиту ЕГ, гарантом представлено презентацію матеріально-технічної бази університету та надано посилання на віртуальний тур (<https://pnu.edu.ua/віртуальний-тур/>) по ЗВО. Університет використовує матеріально-технічні ресурси, необхідні для викладання дисциплін включених до ОП, що є достатніми для досягнення визначених цілей і результатів освітньої програми. Відповідного до вимог даного підкритерію встановлено, що у навчальних аудиторіях є зручні меблі, інтерактивні дошки, мультимедійні проектори, які розташовані в гуманітарному корпусі. Поруч є комп'ютерні лабораторії, де здобувачі можуть користуватися комп'ютерами та планшетами, зони відпочинку, спортивні зали, актовий зал, бібліотека, окремі читальні зали для економістів, облаштована їдальня з телевізорами, кафетерій. Електронну бібліотеку університету (<http://lib.pnu.edu.ua>) наповнено фондами для здобувачів цієї ОП. ЕГ підтверджує, що в університеті функціонує «Здоров'я пункт» з облаштованим медичним кабінетом, центр інноваційних-освітніх технологій «PNU ECOSYSTEM», де здобувачі можуть проводити семінарські заняття, обговорювати проблемні питання з економіки і маркетингу, здійснювати дослідження з використанням

комп'ютерних технологій. Разом з функціонуванням двох спортивних залів, на відкритому повітрі є стадіон «Наука» (<https://bit.ly/3qw1AK7>). У цей час у ЗВО навчання проходить дистанційно з використанням власного програмного забезпечення “D-learn” (<http://www.d-learn.pnu.edu.ua>), що підтвердилося на зустрічах зі всіма учасниками освітнього процесу. ЕГ зазначає, що бібліотечний фонд ЗВО забезпечений сучасними читальними залами, центрами для коворкінгу та залами для роботи з електронними каталогами. Всі зали освітлені та відповідають нормативним вимогам щодо безпеки праці. В бібліотеці зберігається достатній фонд художньої, навчальної та наукової літератури, проте, під час роботи з документами та сайтом бібліотеки, ЕГ було виявлено, що навчальна література за фахом маркетингу не оновлюється на постійній основі.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час експертизи встановлено, що доступ викладачів та здобувачів до інфраструктури та інформаційних ресурсів – є безоплатним. У бібліотеці працюють читальні зали, у вільному доступі є електронний каталог сучасної навчальної літератури. Для покращення результатів навчання під час карантину, керівництво ЗВО сприяло безкоштовному доступу до Coursera. З метою підвищення професійної активності викладачів та залучення здобувачів до наукової роботи, в університеті надано вільний доступ до наукометричних баз даних. Корпуси університету та гуртожитки облаштовані безкоштовним доступом до Wi-Fi. Для здобувачів створено можливості користування лабораторією виховної та психолого-педагогічної роботи, молодіжним центром «PARAGRAPH», медичним пунктом та стадіоном у вільний від навчання час. Все це підтверджено на зустрічах з гарантом, НПП, здобувачами та студентським самоврядуванням.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час огляду матеріально-технічної бази встановлено, що освітнє середовище є цілком безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. На зустрічі зі здобувачами з'ясовано, що в аудиторіях затишно, з ними регулярно проводяться роз'яснювальні бесіди та інструктажі з техніки безпеки, наявні вогнегасники. Умови проживання в гуртожитках задовольняють потреби здобувачів: кімнати облаштовані для 3-ох або 4-ох осіб, у приміщенні є тренажерний зал, зона відпочинку – кампус, де проводяться зустрічі, збори, обговорення. У коридорах гуртожитків і приміщеннях університету є засоби протипожежної безпеки, плани евакуації. ЕГ дійшла до висновку, що освітнє середовище дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів. На зустрічах з гарантом, НПП, здобувачами та студентським самоврядуванням зазначено, що студентоцентризований підхід є наскрізним на всіх ОП університету. Цитата гаранта ОП «Маркетинг»: «Це є стратегічна спрямованість до ведення освітнього процесу в університеті, починаючи від ректора». Це підтверджується тим, що в університеті функціонують лабораторія виховної та психолого-педагогічної роботи, молодіжний центр «PARAGRAPH». Також, у контексті цього підкритерію, з'ясовано, що під час прийняття рішень щодо організації освітнього середовища першочерговими є потреби та інтереси студентів, що підтверджують зустрічі з керівництвом та НПП. Також на зустрічі зі студентським самоврядуванням ЕГ дізналася про те, що ЗВО активно співпрацює з органами студентського самоврядування, на потреби органу виділяються фінансові ресурси, керівництво щире та відкрите до здобувачів і вони задоволені співпрацею з ректоратом та деканатом.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час роботи ЕГ виявлено, що здобувачам вищої освіти цієї ОП надається підтримка 24/7. Цитата гаранта: «Ми на зв'язку зі студентами 24/7». Підтвердженням є зустріч зі здобувачами, де студенти наголосили на тому, що дійсно підтримка зі сторони кафедри менеджменту і маркетингу є і вона швидка та якісна. На цій зустрічі, та під час розмови зі самоврядуванням зазначено про якісну роботу деканату економічного факультету, підкреслено повагу до здобувачів та партнерські взаємовідносини між викладачами кафедри та здобувачами. При розмові зі студентським сенатом встановлено, що здобувачам надається якісна організаційна та інформаційна підтримка (будь-який студент може без зайвих проблем отримати швидко довідку, знайти на сайті ЗВО інформацію, яка його цікавить). Консультативну і соціальну підтримку надає Навчально-виробнича лабораторія виховної та психолого-педагогічної роботи при університеті (отримання консультацій з приводу кар'єрного старту, психологічна підтримка). Також створено недержавний фонд стипендіальної підтримки студентів (<https://pnu.edu.ua/недержавні-стипендії/>). Згідно результатів опитування, що проводяться різними відділами університету, відображають задоволеність всіма видами підтримки.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Протягом експертизи з'ясовано, що університет вживає усі залежні від нього заходи для забезпечення умов для здобуття права на освіту здобувачам з особливими освітніми потребами. Під час огляду матеріально-технічної бази експертна група побачила, що у ЗВО наявні відповідні входні двері, пандуси, поручні і спеціальні туалетні кімнати для таких осіб. Також корпуси облаштовано широкими ліфтами. Під час аналізу офіційного веб-сайту знайдені: Порядок супроводу осіб з інвалідністю (Наказ ректора від 25.05.2018 р., <https://bit.ly/3ryCvzJ>) та проєкт Положення «Про організацію навчання осіб з особливими потребами» згідно Наказу Міністерства освіти і науки України (<https://bit.ly/3oqZhoY>).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В Статуті університету (що затверджений МОН України від 23 вересня 2016 року №1137, <https://bit.ly/3qSOqai>) прописано право здобувачів вищої освіти на захист від фізичного, психічного насильства, будь-яких форм експлуатації. Під час роботи з'ясовано, що конфліктних випадків під час реалізації ОП «Маркетинг» не виникало, це підтверджено здобувачами і викладачами. Зі слів учасників освітнього процесу встановлено, що кафедра проводить різні види бесід зі студентами. Виховна робота за даною проблематикою періодично проводиться на кураторських годинах. На зустрічі зі здобувачами встановлено, що конфліктних і дискримінаційних ситуацій під час реалізації ОП не виявлено. Здобувачами наголошено, що в університеті постійно діють телефон довіри та електронна скринька довіри.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Матеріально-технічна база на рівні, здатному забезпечити досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання: ЗВО надає безоплатний доступ учасникам освітнього процесу до інформаційних ресурсів та відповідної інфраструктури, потрібної для навчання, викладацької та наукової діяльності. Освітнє середовище є комфортним і безпечним для життя і здоров'я здобувачів ЗВО. Університет створює умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами та забезпечує необхідні види підтримки для здобувачів, що навчаються за даною ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

У внутрішніх нормативних документах чітко не зазначено процедури вирішення конфліктних ситуацій у розрізі окремих функціональних процесів та відповідальних підрозділів. Під час роботи ЕГ виявлено, що немає єдиного підходу щодо врегулювання конфліктних ситуацій, що надавало би здобувачам можливість швидкого надходження способу вирішення відповідної проблеми. ЕГ пропонує для обговорення сформулювати загальне положення про вирішення конфліктних ситуацій у розрізі окремих функціональних процесів у межах ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітнє середовище та матеріальні ресурси загалом відповідають Критерію 7 з недоліками, що не є суттєвими. Матеріально-технічна база на рівні, здатному забезпечити досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання. Процедури вирішення конфліктних ситуацій розписані у різних документах і аналізуються різними структурами університету, що в цілому не впливає на культуру якості освітнього процесу.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються положеннями: «Про проектні групи та групи забезпечення з розроблення і запровадження ОП» (Протокол №6 від 25.06.19р., <https://bit.ly/3ojFTSY>); «Про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ДВНЗ «ПНУ ім. В.Стефаніка» (Протокол №11 від 29.11.17р., <https://bit.ly/359vRpw>); «Про освітні програми у ДВНЗ «ПНУ ім. В.Стефаніка» (Протокол №1 від 28.01.20р., <https://bit.ly/3nUvxDP>.); “Про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «ПНУ ім. В.Стефаніка» (Наказ №447 від 24.07.15р. (зі змінами 2020 р., <https://bit.ly/31bUq3T>); «Про структурний підрозділ «Центр забезпечення якості» ПНУ ім. В.Стефаніка» (Протокол №2 від 25.02.20р., <https://bit.ly/3dyhzCA>); «Про Раду з якості ПНУ ім. В. Стефаніка» (Наказ №74 від 07.02.20р., <https://bit.ly/38iwEqK>). Випускова кафедра оприлюднює на сайті ЗВО Проєкт ОП та здійснює громадське обговорення. За результатами обговорення, кафедра приймає рішення про внесення пропозицій стейкхолдерів. Далі проєкт ОП розглядається вченою радою факультету, навчально-методичним відділом, науково-методичною радою ЗВО та затверджується вченою радою університету. Моніторинг ОП здійснює робоча група із залученням експертів (викладачів, професіоналів-практиків, представників навчально-методичного відділу, здобувачів) для встановлення досяжності, реалістичності та адекватності призначених кредитів і визначених результатів навчання. З 2020 р. у ЗВО функціонує Центр забезпечення якості (<https://bit.ly/3dyhzCA>), який здійснює моніторинг освітньої діяльності, академічної доброчесності та формує аналітичні дані для ефективного управління якістю освіти ЗВО. Рада з якості є постійно діючим колегіальним органом при ректораті, яка розробляє практичні рекомендації та пропозиції щодо забезпечення якості освітнього процесу, дотримання норм академічної доброчесності та ефективного управління діяльністю ЗВО. Управління якістю в університеті носить системний характер і сформовано відповідно до ДСТУ ISO 9001:2015 (<https://bit.ly/354PD5y>). Під час зустрічі з працівниками структурних підрозділів ЗВО уточнено, що ПНУ виграв конкурс “Лідери новації в освіті” і зараз застосовує ризикоорієнтовану модель. У ЗВО підготовку здобувачів за спеціальністю «Маркетинг» запроваджено у 1998 р. ОП оновлено у 2016 р. (Протокол №7 від 30.08.16р.), у 2019 р. (Протокол №2 від 26.02.19р.), у 2020 р. (Протокол №1 від 31.08.20р.). Дотримання ЗВО визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП підтверджено документально (положеннями, протоколами вченої ради, наказами ректора, аналізом «Центру забезпечення якості») та онлайн зустрічами з гарантом ОП, керівництвом ЗВО, НПП. Під час роботи фокус-групи з працівниками структурних підрозділів ЗВО уточнено, що перегляд ОП проводиться не рідше ніж 1 раз на 3 роки, але зазвичай 1 раз на рік.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОП за спеціальністю «Маркетинг» розроблено у 2016р., відповідно до Наказу МОН України №1151 від 06.11.2015р. «Про затвердження переліку галузей знань та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». У 2019р. ОП переглянуто і оновлено, відповідно до затверженого Стандарту (Наказ МОН України №1343 від 05.12.2018р.) і пропозицій студентського самоврядування і здобувачів (протокол засідання кафедри менеджменту і маркетингу №9 від 11.04.19р.). Додано структурно-логічну схему, дві матриці забезпечення ПРН, змінено опис предметної області. У “Системі оцінювання” зазначено, що “підсумкова атестація – захист бакалаврської роботи та кваліфікаційний іспит”. У 2020 р. до особливостей ОП додано “Викладання окремих компонент англійською мовою”, у системі оцінювання змінено підсумкову атестацію “захист бакалаврської роботи”. Оновлено структурно-логічну схему ОП та додано 2 матриці відповідності ПРН компонентам ОП. Також перерозподілено компоненти ОП, та на основі пропозицій здобувачів додано ОК29 “Бізнес-планування”, ВК39 “Іноземна мова II”, ВК 41 “Етика бізнесу” (Протокол №9 від 22.05.20р.), ВК 52 “Теорія та практика переговорного процесу” (Протокол №3 від 12.11.19р.). З 2019 р. «Центром забезпечення якості» запроваджено періодичне опитування стейкхолдерів і зокрема здобувачів, результати яких вплинули на зміст ОП 2019 і 2020 рр. У період з 11.01.21 по 15.01.21 у опитуванні прийняли участь 27 здобувачів ОП (<https://bit.ly/2H3Z9O1>). Під час інтерв'ювання фокус-груп здобувачів і студентського самоврядування учасники повідомили, що долучені до обговорення ОП. Представники органу студентського самоврядування є членами вченої ради факультету та університету, їхня ініціатива заохочується і пропозиції враховуються у ОП. Під час зустрічі з працівниками структурних підрозділів ЗВО доповнено, що здобувачі безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення якості. Регулярне опитування проводиться за адаптованою методикою НАЗЯВО і питання корелюються зі звітом самооцінювання. Центр забезпечення якості періодично ініціює інші види опитування, зокрема 360 градусів, опитування щодо навантаження здобувачів і викладачів. Залучення здобувачів до періодичного перегляду ОП підтверджено документально (протоколи засідань кафедри менеджменту і маркетингу, дані опитувань «Центру забезпечення якості») та онлайн зустрічами 1, 3, 4, 5, 9.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У 2019 році ОП переглянуто і оновлено, відповідно пропозицій стейкхолдерів, зокрема роботодавців. На основі пропозицій директора з маркетингу ТОВ «Надія» і директора ТОВ «Цар-Хліб» (Протокол засідання кафедри менеджменту і маркетингу №9 від 11.04.19р.) оновлено зміст ОПП та введено в ОП дисципліни ОК 54 “Оцінка ефективності маркетингових рішень” та ОК 59 “Маркетинговий аудит”. У 2020 році, згідно врахувань зауважень та побажань стейкхолдерів, зокрема депутата міської ради і міського голови м. Івано-Франківськ, ОП переглянуто і перерозподілено освітні компоненти. На основі пропозицій депутата міської ради, радника міського голови м. Івано-Франківськ, голови ГО «Науково – аналітичний центр розвитку Івано-Франківської об'єднаної територіальної

громади» додано ОК 5 «Правознавство» (Протокол засідання кафедри менеджменту і маркетингу №10 від 09.06.20р.). Під час фокус-групи з роботодавцями, підтверджено інформацію про їхню зацікавленість у співпраці з університетом для подальшого покращення ОП, працевлаштування випускників, організації аудиторних занять та виїзних занять (екскурсій) на підприємства. Запрошені роботодавці надали інформацію, що викладачі долучають їх до рецензування силабусів, головування на ДЕК. Директор ТОВ «Цар-Хліб» підтвердив, що долучався до перегляду ОП і його пропозиції щодо введення дисциплін ОК54 «Оцінка ефективності маркетингових рішень» і ОК59 «Маркетинговий аудит» враховано. Депутат міської ради, радник міського голови і голова ГО «Науково-аналітичний центр Івано-Франківського ОТГ» підтвердив, що долучався до перегляду ОП і його пропозиції щодо введення дисциплін ОК5 «Правознавство» враховано. Також роботодавцями відзначено, що найбільш важливими професійними компетентностями для роботи сучасного маркетолога є вміння застосовувати сучасні цифрові технології та набуття soft skills (креативність, вміння швидко адаптуватись, навчання протягом життя тощо). Залучення роботодавців до періодичного перегляду ОП підтверджено документально (протоколами засідань кафедри менеджменту і маркетингу, даними опитувань «Центру забезпечення якості» та онлайн зустрічами 6 і 10.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

На сайті кафедри менеджменту і маркетингу наявна вкладка «Випускники» (<https://bit.ly/3kPa91z>). Заповнивши гугл-форму випускник надає згоду кафедрі на публікацію його історії з фотографією (<https://bit.ly/3qnCsW7>). Станом на 03.03.21р. акумульовано дані про 36 випускників. На сайті університету наявна інформація про зустріч випускників економічного факультету ПНУ – «20 років після закінчення навчання» (<https://bit.ly/2T5layS>), зустріч і з випускником ОП «Маркетинг» від 26.11.20р. (<https://bit.ly/38fJ4Q3>). ЗВО періодично проводить «Зустрічі випускників економічного факультету», «Дні відкритих дверей», «Ярмарок вакансій». Викладачі кафедри менеджменту та маркетингу підтримують зв'язок з випускниками ОП, співпрацюють з ними щодо оновлення ОП, запрошують до участі, організовують зустрічі зі здобувачами вищої освіти. Під час спілкування з випускниками отримано інформацію, що випускники працюють за спеціальністю – спеціалістами з маркетингу, керівниками відділу маркетингу, підприємцями, рекламистами. Свій кар'єрний шлях після бакалаврату розпочали з нижчих посад, а зараз обійняли керівні посади. Випускники повідомили, що задоволені рівнем знань і навичок, отриманих під час навчання в університеті та постійно підтримують зв'язок з викладачами кафедри. Як рекомендацію, випускники запропонували університету поновити традицію щорічно зустрічатись у ЗВО і наголосили, що така практика існувала з 2012 по 2016 рр.. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП підтверджено документально (інформація з сайту кафедри менеджменту і маркетингу, даними опитувань «Центру забезпечення якості» та онлайн зустрічами 7 і 10.м

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система моніторингу якості ЗВО реагує на виявлені недоліки в ОП і освітній діяльності та регулюється положенням «Про порядок проведення внутрішніх аудитів системи забезпечення якості у ДВНЗ «ПНУ ім. В. Стефаніка» (Протокол Вченої ради № 2 від 18.11.20р.; <https://bit.ly/3sTDnz5>). Положення розроблено відповідно до вимог ДСТУ ISO 9001:2015 «Системи управління якістю. Вимоги» та ДСТУ ISO 19011:2012 «Настанови щодо здійснення аудитів систем управління» і регламентує порядок планування і проведення внутрішніх аудитів системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, а також аналізу отриманих результатів. Всі виявлені в ході внутрішнього аудиту невідповідності відображаються в протоколах невідповідностей, які розглядає керівник групи з аудиту спільно з керівником структурного підрозділу, що перевіряють. В кінці внутрішнього аудиту керівник групи представляє спостереження в порядку їх значущості та висновки аудиторів щодо ефективності системи забезпечення якості або її процесів у підрозділі, що перевіряли, переконується у правильності розуміння співробітниками підрозділу виявлених невідповідностей. За виявленими невідповідностями керівники перевірених структурних підрозділів визначають відповідальних за проведення коригувальних і запобіжних дій. Аналіз результатів вжитих заходів проводить Рада з якості. Результат вважається позитивним, якщо усунуто причину потенційної невідповідності. Під час процедур внутрішніх аудитів ОП звернено увагу на: покращення структури та наповнення сайту кафедри; вчасного підвищення кваліфікації та проходження стажування викладачами кафедри; підвищення публікаційної активності у міжнародних виданнях, що входять до відомих наукометричних баз; забезпечення відповідності наукових публікацій освітнім компонентам при формуванні навчального навантаження кафедри. За результатами опитування стейкхолдерів щодо ОП, викладачами кафедри менеджменту та маркетингу здійснюється перегляд методів навчання з використанням сучасних технологій. За результатами опитування «Центром забезпечення якості», більшість викладачів потребують допомоги від університету у розвитку своїх професійних навичок (<https://bit.ly/2H3Z9O1>). Під час запровадження дистанційного навчання через карантинні заходи, з ЗВО створені умови для організації навчального процесу з використанням Zoom, Google meet, платформи дистанційного навчання університету, тощо. Наявна система забезпечення якості ЗВО забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП або освітній діяльності підтверджено документально (положеннями, даними опитувань «Центру забезпечення якості» та онлайн зустрічами 3, 4 і 9.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП «Маркетинг» першого (бакалаврського) рівня є первинною. Згідно Відомостей про самооцінювання під час акредитації ОП Маркетинг за (другим) магістерським рівнем у 2020 році надано зауваження, частину з яких враховано. Зокрема, розроблено Студентський путівник (<https://bit.ly/3bjjPy6>), де здобувачів ознайомлюють з місією, баченням і цінності ПНУ, діяльністю студентських організацій, молодіжного центру «Paragraph», Центру студентського розвитку, можливостями психологічної адаптації студентів, особливостями дистанційного навчання у ПНУ, програмами мобільності, стипендіальними програмами, нормативно-правовою базою регулювання навчального процесу у ПНУ, графіком занять, тощо. Посилено інформування здобувачів і викладачів про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті та інформувати про можливості проходження курсів на авторитетних онлайн платформах (Coursera, Prometheus, ВУМ), про політики врегулювання конфліктних ситуацій, форми дискримінації, сексуального насильства, про аналіз щодо кар'єрного шляху випускників тощо. Врахування зауважень і пропозицій попередніх акредитацій підтверджено документально (положеннями, студентським путівником 2020/2021, інформацією вкладки «Випускники» з сайту кафедри менеджменту і маркетингу та онлайн зустрічами 1, 2, 3, 9.м

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У академічній спільноті ЗВО сформована культура якості, яка сприяє розвитку ОП Маркетинг та освітній діяльності. Університетом проводяться опитування стейкхолдерів (здобувачів вищої освіти, викладачів, випускників, роботодавців). Функціонує Центр забезпечення якості, Рада з якості ПНУ ім. В. Стефаніка. Управління якістю в університеті носить системний характер і сформоване відповідно до ДСТУ ISO 9001:2015 (<https://bit.ly/354PD5y>). На онлайн зустрічі з керівництвом ЗВО підтверджено системний підхід до формування культури якості з 2013 року, що формує спільні цінності для всіх членів академічної спільноти та повідомлено про існування “гарячої лінії ректора”. Ця інформація підтверджена здобувачами. Під час інтерв'ювання фокус-групи керівництва ЗВО, повідомлено про існування в університеті “Кодексу честі” і періодичне проведення семінарів для популяризації культури якості та дотримання академічної доброчесності. На онлайн зустрічі з працівниками структурних підрозділів ЗВО уточнено, що модель управління якістю є ризикоорієнтовною.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Система забезпечення якості ЗВО розроблена відповідно до вимог ДСТУ ISO 9001:2015 «Системи управління якістю. Вимоги» та ДСТУ ISO 19011:2012 «Настанови щодо здійснення аудитів систем управління». Демонстрація динаміки позитивних змін за ОП в останні два роки (2019-2020). Здобувачі та роботодавці є партнерами у процесах забезпечення якості ОП. Позитивними практиками є інформаційне видання для здобувачів «Студентський путівник 2020/2021», публікації історій успіхів випускників на сторінці кафедри менеджменту і маркетингу на основі заповнення гугл-форми, ризикоорієнтовна модель забезпечення якості ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Наявні певні неузгодження у ОП. У наданих протоколах кафедри менеджменту і маркетингу не зазначено які саме пропозиції студентського самоврядування обговорювались. Рекомендації: проведення моніторингу та періодичного перегляду ОП не рідше 1 разу на рік; розглянути пропозиції випускників та роботодавців, наданих під час онлайн-зустрічей 6 і 7, щодо компетентностей сучасного маркетолога (вміння застосовувати сучасні цифрові технології, розвитку soft skills); активніше залучати здобувачів вищої освіти і студентське самоврядування до обговорення ОПП на засіданнях кафедри.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Внутрішнє забезпечення якості ОП загалом відповідає Критерію 8 з недоліками, що не є суттєвими. ЗВО дотримується визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. Система забезпечення якості ЗВО розроблена відповідно до вимог ДСТУ ISO 9001:2015. Наявні практики організації взаємодії з роботодавцями, здобувачами і іншими стейкхолдерами дозволяють досягти цілей і ПРН. Необхідність усунення певних неузгоджень у ОП та активнішого залучення здобувачів вищої освіти і студентського самоврядування до обговорення ОП на засіданнях кафедри.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила і процедури ЗВО, що регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу є чіткими і зрозумілими. Вони регулюються: Статутом ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Наказ Міністерства освіти і науки України № 1137 від 23.09.16 р., <https://bit.ly/3eoQHNE>), положенням «Про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу» (схвалено Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», протокол № 11 від 29.12.20 р., <https://bit.ly/2P06Dp5>), положенням про рейтингове оцінювання ефективності роботи науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (схвалено Вченою радою від 21.11.14 р., протокол № 10, зі змінами від 03.11.20 р., протокол № 09, <https://bit.ly/3rPqh60>), положенням про рейтингове оцінювання ефективності роботи кафедри (схвалено Вченою радою від 21.11.14 року, протокол № 10, зі змінами від 29.12.20 року, протокол № 11, <https://bit.ly/3vlLxIQ>), положенням про рейтингове оцінювання здобувачів вищої освіти у Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (затверджено Вченою радою, протокол №10 від 21.11.14 року, <https://bit.ly/3cxKJli>), положенням про електронний журнал обліку навчальної роботи здобувачів освіти (схвалено Вченою радою від 29.12.20 року, протокол № 11, <https://bit.ly/3bRpkVg>), положенням про організацію та проведення практики (згідно наказу ректора від 27.11.19 року, <https://bit.ly/3vsGxMo>), положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу (згідно наказу ректора від 03.01.17 року, <https://bit.ly/3lne9Xw>), положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (затверджено Вченою радою від 29.11.17 року, протокол № 11, <https://bit.ly/30MxMyM>), порядком розподілу навчальних дисциплін між НПП кафедр університету (згідно наказу ректора від 31 січня 2020 року, <https://bit.ly/3rSnn07>), положенням про науково-методичну раду (згідно наказу ректора від 11.01.19 року №23, <https://bit.ly/3qS4CIZ>), положенням про дистанційне навчання (згідно наказу ректора №778 від 30.11.18 року, <https://bit.ly/2OstABK>), правилами призначення і виплати академічних і соціальних стипендій (затверджено Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», протокол № 1 від 31.01.2017 року, <https://bit.ly/30J7ehP>) та ін. Проаналізовані ЕГ документи (<https://pnu.edu.ua/документи/>) та положення розміщені на офіційному веб-сайті університету і є легкодоступними для учасників освітнього процесу. Під час проведення зустрічей з НПП та зі здобувачами з'ясовано, що складнощі у розумінні цих правил і процедур між учасниками освітнього процесу під час реалізації ОП немає.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Посилання наведені у відомостях про самооцінювання є активними та перенаправляють заінтересованих осіб на сторінку, де можливо висловити зауваження та надати пропозиції двома шляхами: 1 – надіслати на електронні адреси: kmim@pnu.edu.ua, mykhailo.romaniuk@pnu.edu.ua, nataliia.hrechanyk@pnu.edu.ua, ivan.i.blahun@pnu.edu.ua, svitlana.shurpa@pnu.edu.ua; 2 – заповнити форму за посиланням: <http://bit.ly/3rz8ZcV>. На сайті (<https://kmim.pnu.edu.ua>) у розділі «Навчально-методична робота» є у вільному доступі пропозиції стейкхолдерів (бакалавр) (<http://bit.ly/38qPVGs>): витяг з протоколу № 9 від 22 травня 2020 року (<https://bit.ly/3kZ8oyY>), де вказано, що пропозиція студентки МК-31 стосовно введення до навчального плану ОП дисципліни «Етика бізнесу» врахована, витяг з протоколу № 10 від 09 червня 2020 року (<https://bit.ly/3l0pBbn>), де вказано, що пропозиції роботодавців (введення дисципліни «Правознавство» та викладання фаховим дисциплін іноземною мовою) враховано. Проте, узагальнені дані з пропозиціями ЕГ у відкритому доступі не знайшла. На зустрічі з роботодавцями експертна група переконалася, що дійсно такі пропозиції від них надходили і враховані в ОП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному веб-сайті ЗВО (<https://pnu.edu.ua>), зокрема на веб-сайті кафедри менеджменту і маркетингу (<https://kmim.pnu.edu.ua>) оприлюднені: ОП (затверджена Вченою радою, протокол № 7 від 31 серпня 2020 року, <https://bit.ly/2OhWa8E>), навчальні плани денної та заочної форм навчання рівня бакалавр (<http://bit.ly/3t9MThx>),

силабуси освітніх компонентів, включених до ОП (<http://bit.ly/2PQfhHn>). Під час роботи ЕГ з учасниками освітнього процесу, із стейкхолдерами було з'ясовано, що наведена інформація про ОП «Маркетинг» оприлюднюється вчасно, ця інформація зрозуміла, а її обсяг є достатнім для забезпечення абітурієнтів зробити поінформований вибір щодо вступу, а роботодавців – щодо цілей та змісту ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Офіційний веб-сайт університету інформативний, необхідну інформацію можна легко і швидко знайти, що забезпечує високий рівень реалізації ОП «Маркетинг». Правила і процедури чіткі, зрозумілі та легкодоступні. Існують два шляхи для внесення пропозицій і зауважень від стейкхолдерів, які прості та зручні для всіх учасників. Пропозиції стейкхолдерів стосовно покращення ОП «Маркетинг» першого (бакалаврського) рівня враховано ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відсутність дати оприлюднення відповідного проекту та загальної таблиці пропозицій та зауважень від студентів, роботодавців та ін. (підкритерій 2). Рекомендуємо сформулювати узагальнюючий документ, де буде прописана загальна інформація про стейкхолдерів, рекомендації чи зауваження, дата отримання повідомлення та дата прийняття рішення.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Взагалі, ОП «Маркетинг» бакалаврського рівня відповідає вимогам даного критерію. Офіційний веб-сайт ЗВО інформативний, зручний для пошуку, містить достатній обсяг інформації, що забезпечує високий рівень реалізації ОП «Маркетинг». Відсутність висвітлення думок стейкхолдерів на сайті університету не є суттєвим недоліком в контексті відповідності критерію 9, а є рекомендацією до його посилення.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

ЕГ, безпосередньо спілкуючись із всіма стейхолдерами, підкреслює, що викладачі, адміністративний персонал та керівництво ЗВО демонструють прагнення до покращення культури якості за всіма аспектами проведення освітньої діяльності. На ОП сформувалась потужна згуртована команда фахівців (гарант та проектна група ОП), які стимулюють до навчальної та наукової роботи здобувачів кафедри менеджменту і маркетингу. Випускники та здобувачі підкреслюють про наявну дружню атмосферу на ОП та висловлюють повну задоволеність організацією навчання, викладання та наданими можливостями практичної підготовки. Незважаючи на те, що експертиза проводилась в умовах карантину, ЕГ пересвідчилась у повному забезпеченні матеріально-технічними ресурсами, навчально-методичним забезпеченням та вільним доступом до всіх необхідних ресурсів. Роботодавці підтверджують про свою участь у реалізації ОП, в тому числі у контексті надання рекомендацій для подальшого вдосконалення ОП. На ОП "Маркетинг" сформована належна культура якості підготовки спеціалістів за першим (бакалаврским) рівнем вищої освіти.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Легеза Дарья Георгіївна

Члени експертної групи

Ковшова Ірина Олегівна

Ніколаєв Дмитро Петрович